

โครงการสำรวจ
อาคารทรงคุณค่า
เชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองเก่า

เทศบาลตำบลเมืองเก่า จังหวัดระยอง

nppn

nppn design and research Co.,Ltd.

บทนำ

ชื่อโครงการ	โครงการสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง
	The Survey of Heritage Building by Architectural and Urban Community of Klang Sub-District
1. เจ้าของโครงการ	เทศบาลตำบลเมืองแกลง
2. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	บริษัท เอ็นพีพีเอ็น ดีไซน์ แอนด์ รีเสิร์ช จำกัด
3. รายงานวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณธทัย จันเสน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. ที่ปรึกษาโครงการ	กรรมการสถาปนิกบูรพา สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ รองศาสตราจารย์ พรจิต พิระพัฒน์กุล
5. คณะทำงานภาคสนาม	นักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 30 คน
6. ความเป็นมา	

ชุมชนเก่าตลาดสามย่านจึงเป็นเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเมืองแกลง และจังหวัดระยอง โดยเฉพาะในด้านสถาปัตยกรรมและการผังเมืองที่แสดงถึงการขยายตัวทางธุรกิจการค้าสมัยรัชกาลที่ 5 และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชน จึงสมควรที่จะดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลชุมชนในรูปแบบการสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะสำหรับทั้งภาครัฐและเอกชน ฐานข้อมูลดังกล่าวอาจใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับกรมศิลปากรในการพิจารณาขึ้นทะเบียนโบราณสถาน เจ้าของอาคารอาจใช้เป็นข้อมูลในการปกป้องรักษาอาคารของตนจากการถูกทำลายจากโครงการพัฒนาในอนาคต และเทศบาลตำบลเมืองแกลงอาจใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปรับปรุงย่านประวัติศาสตร์และจัดทำแนวทางการพัฒนาอาคารหรือการออกเทศบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของชุมชนที่มีคุณค่าร่วมกันก็จะนำมาซึ่งการหาหนทางในการอนุรักษ์และพัฒนาที่สามารถอยู่ร่วมกันได้ เทศบาลตำบลเมืองแกลงได้จัดทำ โครงการสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง โดยให้บริษัท เอ็นพีพีเอ็น ดีไซน์ แอนด์ รีเสิร์ช จำกัด ร่วมกับหน่วยงานที่ปรึกษา กรรมการสถาปนิกบูรพา สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผศ.ณธทัย จันเสน ได้นำนักศึกษาด้านสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ลงพื้นที่เก็บข้อมูลทางสถาปัตยกรรมและกายภาพชุมชน ระหว่างวันที่ 28-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2569

6. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 6.1 เพื่อสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพชุมชนเมืองแกลง ด้วยเทคโนโลยี 3D Scan อาคาร
- 6.2 จำแนกลักษณะของอาคารทรงคุณค่าและพัฒนาการของชุมชนเก่าตลาดสามย่าน เพื่อบูรณาการคุณค่า และความสำคัญทางประวัติศาสตร์
- 6.3 ศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมด้านรูปแบบ วัสดุ สภาพ จำนวนชั้น พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร และพิจารณาคูณค่าทางสถาปัตยกรรม
- 6.4 จัดทำรายงานข้อมูลอาคารที่มีคุณค่าของเมืองแกลงให้เป็นเอกสารที่ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้อ้างอิงร่วมกันได้ในการวางแผนดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนเมืองแกลงอย่างเหมาะสมต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
บทที่ 1 ความเป็นมาของเมืองแกลง บ้านตลาดสามย่าน	3
บทที่ 2 การสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง	11
บทที่ 3 การจำแนกรูปแบบสถาปัตยกรรม	73
บทที่ 4 สรุพอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพและพัฒนาการแต่ละยุคสมัย	80
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

บทที่ 1

ความเป็นมาของเมืองแกลง บ้านตลาดสามย่าน

1.1 บทนำ ความเป็นมาของโครงการ

เดิมเทศบาลตำบลทางเกวียนมีฐานะเป็นสุขาภิบาลทางเกวียน ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2498 ตั้งอยู่ในเขตชุมชนของตำบลทางเกวียน พื้นที่รวม 3 ตารางกิโลเมตร ต่อมาพื้นที่นี้มีความเจริญขึ้น กรมการปกครอง จึงได้มีหนังสือที่ มท 0311/34322 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2522 ถึงจังหวัดระยอง ให้ดำเนินการสำรวจข้อมูลตามหลักเกณฑ์การยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ซึ่งในขั้นแรกคณะกรรมการที่จังหวัดระยองแต่งตั้งได้พิจารณาให้เทศบาลที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นี้มีพื้นที่ 19 ตารางกิโลเมตรโดยรวมพื้นที่เขตการปกครองบางส่วนของหมู่ที่ 1,2,3,4,5,7,9 ตำบลทางเกวียน และหมู่ที่ 4 ตำบลวังหว้า แต่ปรากฏว่าจำนวนประชากรมีเพียง 600 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร ไม่เพียงพอตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้เฉลี่ย 1,500 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร ดังนั้น คณะกรรมการสุขาภิบาล เจ้าหน้าที่ผังเมือง และเจ้าหน้าที่จากจังหวัด ได้ร่วมกันประชุม และเห็นว่าเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยวางไว้ จะต้องลดเขตเทศบาลลงโดยตัดบางส่วนของหมู่บ้าน ที่ 4,7,9 ตำบลทางเกวียน และหมู่ที่ 4 ตำบลวังหว้า ออก ทำให้เหลือเขตเทศบาลใหม่ 14.5 ตารางกิโลเมตร และเสนอไปยังกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลทางเกวียน จังหวัดระยอง และได้นำประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 98 ตอนที่ 101 หน้า 7 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2524 ซึ่งถือว่าเป็นวันกำเนิดเทศบาลตั้งแต่นั้นเป็นต้น

ชุมชนเก่าตลาดสามย่าน เทศบาลตำบลเมืองแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นย่านการค้าและที่พักอาศัยที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานกว่า 100 ปี มีสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สวยงามโดดเด่น อีกทั้งยังมีวิถีชีวิต มีประเพณีที่สืบทอดต่อเนื่องกันมานาน ซึ่งมีส่วนส่งเสริมเอกลักษณ์และนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของเมือง การค้าขายในชุมชนเจริญเติบโตมาอย่างต่อเนื่อง ชุมชนอยู่ติดกับแม่น้ำประแส (คลองสามย่าน) โดยมีสะพาน 100 ปี ข้ามแม่น้ำสู่ตลาดเป็นศูนย์กลางของความเจริญร้านค้า ที่พักอาศัยรูปแบบเรือนแถวไม้ที่ได้รับอิทธิพลจากจีนถูกสร้างสองฝั่งถนนสุนทรโวหาร ขนานไปกับแม่น้ำประแส มีถนนซอยย่อยเชื่อมจากถนนหลักเข้าสู่แม่น้ำ บริเวณตลาดสามย่านยังประกอบไปด้วยอาคารที่สำคัญ เช่น ที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ (หอประวัติเมืองแกลง) จนกระทั่งมีการพัฒนาระบบถนนและทางหลวงทำให้มีการสร้างศูนย์กลางทางเศรษฐกิจแห่งใหม่ที่อยู่ใกล้กับทางหลวง (ถนนสุขุมวิท) ส่งผลให้การค้าขายในชุมชนริมคลองค่อย ๆ ชบเซาลงดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอาคารและสิ่งปลูกสร้างหลายแห่งในชุมชนก็ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดีจากเจ้าของ แต่ก็ยังมีอาคารเก่าแก่อีกหลายหลังที่มีสภาพทรุดโทรม และอาจถูกรื้อถอนลงในอนาคต จึงสมควรที่จะดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลชุมชนในรูปแบบการสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะสำหรับทั้งภาครัฐและเอกชน ฐานข้อมูลดังกล่าวอาจใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับกรมศิลปากรในการพิจารณาขึ้นทะเบียนโบราณสถาน เจ้าของอาคารอาจใช้เป็นข้อมูลในการปกป้องรักษาอาคารของตนจากการถูกทำลายจากโครงการพัฒนาในอนาคต และเทศบาลตำบลเมืองแกลงอาจใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปรับปรุงย่านประวัติศาสตร์ และจัดทำแนวทางการพัฒนาอาคารหรือการออกเทศบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของชุมชนที่มีคุณค่าร่วมกันก็จะนำมาซึ่งการหาทางในการอนุรักษ์และพัฒนาที่สามารถอยู่ร่วมกันได้

1.2 ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของเมืองแกลง

บ้านตลาดสามย่าน เมืองแกลง ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2451 โดยเป็นศูนย์กลางการค้าและที่ว่าการอำเภอแห่งใหม่ บนถนนสุนทรโวหารริมคลองสามย่าน ซึ่งมีการพัฒนาเป็นชุมชนการค้าขนาดใหญ่ที่มีอัตลักษณ์ตึกไม้โบราณชัดเจน [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, ผู้จัดการออนไลน์] พัฒนาการสำคัญเริ่มต้นจากการย้ายเมืองมาที่บ้านโพธิ์ทอง (พ.ศ. 2440) สู่การเป็นอำเภอแกลงที่สามย่าน (พ.ศ. 2451) และพัฒนาเป็นหอประวัติเมืองแกลง (พ.ศ. 2552) โดยมีบุคคลสำคัญ เช่น หลวงแกลงแก้วกล้า (ผู้ริเริ่มย้ายที่ว่าการ) และ เจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญ (คหบดีสำคัญ) [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, มุลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์]

พัฒนาการของเมืองแกลง และการกำเนิดขึ้นของชุมชนตลาดสามย่าน มีจุดเริ่มต้นจากการเป็นหัวเมืองชายฝั่งทะเลโบราณ ก่อนจะผันตัวเข้าสู่ยุคปรับปรุงการปกครอง และย้ายศูนย์กลางเศรษฐกิจมายังจุดตัดทางการค้าที่เรียกว่า "สามย่าน" โดยสามารถสรุปตามลำดับเวลาได้ดังนี้

1. ยุคหัวเมืองโบราณและเส้นทางสายกวี (ก่อน พ.ศ. 2440)

- **ยุคกรุงศรีอยุธยา - รัตนโกสินทร์ตอนต้น:** "เมืองแกลง" มีฐานะเป็นหัวเมืองชั้นจัตวา ขึ้นตรงต่อการปกครองของมณฑลจันทบุรี ชุมชนดั้งเดิมเป็นที่อยู่อาศัยของชาวชองและชาวไทย มีศูนย์กลางเมืองยุคแรกเริ่มตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลแถบ **บ้านแหลมสน และหนองโพล่ง แหลมเมือง (ตำบลปากน้ำประแส)**
- **พ.ศ. 2350 :** สุนทรภู่ เดินทางมาหาบิดาที่บวชอยู่ ณ วัดปากรำ และได้ประพันธ์ **"นิราศเมืองแกลง"** ซึ่งเป็นนิราศเรื่องแรกในชีวิต สะท้อนให้เห็นสภาพภูมิประเทศที่เป็นป่าดงและวิถีชีวิตชุมชนริมน้ำในยุคนั้น

2. ยุคเปลี่ยนผ่านและยุบรวมอำเภอ (พ.ศ. 2440 – 2451)

- **พ.ศ. 2440:** กองทหารเรือที่เคยประจำการอยู่บริเวณปากน้ำประแสได้ย้ายออกไป ทางราชการจึงได้ย้ายตัวเมืองและศูนย์กลางศูนย์ราชการขึ้นมาตั้งอยู่บริเวณในแผ่นดินคือ **"บ้านหนทางเกวียน"** (บริเวณทิศเหนือของวัดโพธิ์ทอง พุทธารามในปัจจุบัน)
- **พ.ศ. 2451 (ปีจุดเปลี่ยนสำคัญ):** เกิดการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 **"เมืองแกลง"** ถูกโอนย้ายจากมณฑลจันทบุรีมาขึ้นตรงกับจังหวัดระยอง และถูกลดฐานะลงเป็น **"อำเภอแกลง"**

3. ยุคกำเนิด "บ้านตลาดสามย่าน" และความรุ่งเรือง (พ.ศ. 2451 – พ.ศ. 2500)

- **พ.ศ. 2451 (เริ่มสร้างตลาดสามย่าน):** ด้วยทำเลที่ตั้งดั้งเดิมแถววัดโพธิ์ทองไม่สะดวกต่อการคมนาคม **หลวงแกลง แก้วกล้า (ศรี บุญศิริ)** นายอำเภอคนแรก จึงได้ร่วมมือกับคหบดีและชาวบ้าน ย้ายที่ว่าการอำเภอแกลงมาสร้างใหม่ ณ บริเวณพื้นที่ริมคลองประแส ซึ่งเป็น **"ทางสามแยก"** ของการคมนาคม (ตัดกันระหว่างเส้นทางบกและทางน้ำ) จึงเป็นที่มาของชื่อ **"บ้านตลาดสามย่าน"**
- **ช่วงขยายตัวทางเศรษฐกิจ:** ชุมชนจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนได้เข้ามาตั้งรกรากค้าขายเป็นจำนวนมาก มีการตัดถนนสายหลักคือ **ถนนสุนทรโวหาร** เกิดกลุ่มอาคารเรือนไม้สองชั้นเปิดเป็นร้านค้าบักและท่าเรือขนส่งสินค้าที่คึกคักที่สุดในแถบนั้น มีตระกูลคหบดีสำคัญอย่าง **"บ้านเจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญ"** คอยขับเคลื่อนเศรษฐกิจเมือง

4. ยุคปรับตัวสู่เมืองในปัจจุบัน (พ.ศ. 2500 – ปัจจุบัน)

- **พ.ศ. 2517 :** ทางราชการได้สร้างสถานีตำรวจภูธรอำเภอแกลง (โรงพักไม้) ขึ้นบนถนนสุนทรโวหาร ก่อนที่ในเวลาต่อมาจะมีการย้ายสถานีตำรวจไปยังที่ตั้งใหม่
- **พ.ศ. 2547 – 2552 :** เทศบาลตำบลเมืองแกลงได้ทำการบูรณะอาคารโรงพักไม้เก่าที่ทรุดโทรม โดยปรับปรุงสร้างขึ้นใหม่ในรูปทรงเดิมและเปิดเป็น **"หอประวัติเมืองแกลง"** เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน
- **พ.ศ. 2551 :** เมืองแกลงจัดงานเฉลิมฉลองครั้งใหญ่ครบรอบ **"100 ปี บ้านตลาดสามย่าน"** พร้อมจัดทำหนังสือประวัติศาสตร์ชุมชนเพื่อบันทึกคุณค่าทางวัฒนธรรมไว้
- **ปัจจุบัน :** ตลาดสามย่านวิวัฒนาการจากตลาดท่าเรือโบราณ สู่พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Slow Life) ที่ยังคงอนุรักษ์ตึกไม้โบราณคลาสสิกผสมผสานกับวิถีชีวิตดั้งเดิมและงานประเพณีสำคัญอย่าง **"งานบุญกลางบ้าน"** ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ณ บริเวณศาลาต้นโพธิ์

จากบทความ "ภูมิวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เชิงพื้นที่ 'เมืองแกลง'" โดย วลัยลักษณ์ ทรงศิริ สามารถสรุปสาระสำคัญที่ผู้เขียนอธิบายเกี่ยวกับเมืองแกลงได้ ดังนี้

1. บริบทและบทบาททางประวัติศาสตร์

- **หัวเมืองขนาดเล็ก** : เมืองแกลงเดิมที่เป็นเพียงหัวเมืองชายฝั่งทะเลขนาดเล็ก ศักดินาเจ้าเมืองต่ำกว่าเมืองชั้นจัตวา (ศักดินา 800 ไร่)
- **พื้นที่ทางยุทธศาสตร์**: ถูกใช้เป็นพื้นที่กำหนดขอบเขตชายแดนทางตะวันออก และเป็นแหล่งหาไม้ตะเคียนขนาดใหญ่เพื่อส่งไปต่อเรือพระที่นั่งหรือเรือพระราชพิธีในกรุงเทพฯ
- **กลุ่มคนดั้งเดิม**: พื้นที่ป่าเขาด้านในครอบคลุมด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ "ซอง" ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการหาของป่าและสินค้าส่งให้ส่วนกลาง

2. **ข้อสันนิษฐานวิวัฒนาการเรื่อง "ที่ตั้งเมือง"** ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าตำแหน่งที่ตั้งของเมืองแกลงในอดีตค่อนข้างมีความคลุมเครือและมีการย้ายตำแหน่งอยู่หลายครั้งตามหลักฐานที่ปรากฏ ดังนี้:

- **ยุคแรก (คลองแกลง)** : คาดว่าตัวเมืองแกลงเริ่มต้นขึ้นในสมัยพระเจ้าตากสิน ตั้งอยู่บริเวณ "คลองแกลง" (ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอเมืองระยอง) และหลักฐานจากแผนที่ฝรั่งเศสยุคต่อมาก็ยังระบุว่าเมืองแกลงตั้งอยู่แถบนี้
- **ยุคดอนเค็ด (วัดโพธิ์ทอง)**: ต่อมามีการย้ายศูนย์กลางเมืองขยับมาทางตะวันออกราว 50 กิโลเมตร มาอยู่ริมน้ำสาขาของลำน้ำประแสที่ "บ้านดอนเค็ด" (บริเวณวัดโพธิ์ทอง หรือบ้านทางเกวียน) ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องเล่าใน *นิราศเมืองแกลง* ของสุนทรภู่ว่ากรมการเมืองตั้งบ้านเรือนอยู่ที่นี่ แต่อยู่ไกลจากปากน้ำมากและน้ำท่วมบ่อย
- **ยุคบ้านสามย่าน (พ.ศ. 2451)** : เมื่อมีการปฏิรูปการปกครองเป็นระบบมณฑลเทศาภิบาลและลดฐานะเป็นอำเภอแกลง จึงได้ย้ายศูนย์กลางอีกครั้งมาอยู่ที่ "บ้านสามย่าน" ซึ่งเป็นจุดบรรจบเส้นทางคมนาคมที่สะดวกกว่าพื้นที่เปิดกว้าง และน้ำไม่ท่วมเท่าที่เดิม

3. การสังกัดและการเปลี่ยนสายการปกครอง

- **ช่วงแรก**: เมืองแกลงเคยขึ้นตรงและอยู่ในความกำกับดูแลของ **เมืองจันทบุรี** (หัวเมืองตรี) ตั้งแต่ในรัชกาลที่ 4 โดยเจ้าเมืองได้รับพระราชทานราชทินนามเปลี่ยนจาก "พระแกลงกล้าหาญ" เป็น "พระแกลงแก้วกล้า"
- **การเปลี่ยนแปลง**: ต่อมาใน พ.ศ. 2452 ช่วงปลายรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับสายการปกครอง โดยให้ **ย้ายเมืองแกลงไปขึ้นกับเมืองระยอง** แทนเมืองจันทบุรีจนถึงปัจจุบัน

4. เครือข่ายชนชั้นปกครองในท้องถิ่น

- ข้าราชการระดับสูงส่วนใหญ่เป็นข้าราชการบริพารหรือลูกหลานขุนนางที่ส่งมาจาก "**ส่วนกลาง (พระนคร)**"
- เมื่อมาปกครองมักจะสร้างสัมพันธ์ด้วยการแต่งงานกับบุตรของผู้มีบารมี กำนัน หรือคหบดีไทย-จีนในท้องถิ่น เกิดเป็น **ระบบอุปถัมภ์ผ่านเครือญาติ** ที่ช่วยให้การปกครองหัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันออกมีความมั่นคงและผสมกลมกลืนกับคนในพื้นที่

- เมืองแกลงเก่า บริเวณวัดโพธิ์ทอง
บ้านทางเกวียนและบ้านดอนเค็ด
- เมืองแกลงปัจจุบัน บริเวณบ้านสามย่าน

ภาพที่ 1 แผนที่บริเวณลุ่มน้ำประแสซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองแกลงในปัจจุบัน ของกรมแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ชื่อระวาง จันทบุรี ๔, ๔๗, ๒๘ แผ่นที่ ๒ และ ๓ ต่อกัน สักรวเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ และพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ (ตามต้นฉบับเดิม) แสดงให้เห็นสภาพภูมิประเทศ บริเวณทุ่งนาปลูกข้าว บริเวณป่าเบญจพรรณ บริเวณป่าเสม็ด ป่าน้ำกร่อยน้ำท่วมชายฝั่ง และตำแหน่งที่ตั้งชุมชนในชื่อตามสภาพแวดล้อมที่ตั้งต่างๆ ซึ่งปัจจุบันบ้างเปลี่ยนแปลงไป บ้างชื่อเหล่านั้นหายไปแล้ว จะเห็นว่าในรัชกาลที่ ๖ ตำแหน่งของวัดโพธิ์ทองและบ้านทางเกวียนตลอดจนบ้านดอนเค็ดยังมีร่องรอยของความเป็นชุมชนเมืองแกลงเก่าอยู่ในขณะที่บ้านสามย่านทางฝั่งใต้ลุ่มน้ำประแสเป็นที่ตั้งของเมืองแกลงในยุคต่อมา (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ , ตีพิมพ์โดยตัดทอนบางส่วนอยู่ในวารสารเมืองโบราณ ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑)

จากบทความในเว็บไซต์ "เมืองแกลงนิวส์" สามารถสรุปประเด็นที่มีการกล่าวถึงเมืองแกลง การย้ายเมือง และสะพานข้ามคลอง ได้ดังนี้

1. การกล่าวถึงเมืองแกลงในอดีต (บริบทเชิงพื้นที่)

- เมืองริมฝั่งคลอง: เมืองแกลงเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ริมฝั่งคลองประแสตลอดมาทุกยุคทุกสมัย
- พื้นที่ลุ่มต่ำ: พื้นที่ดั้งเดิมเป็นที่ลุ่ม มีคลองสายหลักและคลองซอยทั่วไป อาชีพหลักดั้งเดิมของคนย่านนี้จึงเป็น "การทำนา" ก่อนที่ประชากรจะขยายตัวขึ้นไปทางทิศเหนือที่เป็นที่สูงแล้วเปลี่ยนมาทำสวน
- หลักฐานทางวรรณคดี: สนทนฤๅเคยบันทึกไว้ในนิราศเมืองแกลง (พ.ศ. 2349) ว่าบ้านของเจ้าเมืองตั้งอยู่บริเวณ "บ้านดอนเค็ด" และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชนิพนธ์ตอนเสด็จประพาสเมืองจันทบุรีว่า ทรงทอดเรือพระที่นั่ง ณ ปากน้ำประแส ซึ่งเป็นจุดที่พระแกลงแก้วกล้าอยู่

ภาพที่ 2 แสดงการย้ายเมืองแกลงจากบ้านดอนเค็ดมาบ้านตลาดสามย่าน ในปี พ.ศ. 2451

ที่มา http://muangklangnews.blogspot.com/2011/07/blog-post_17.html

2. การย้ายเมือง

- จุดเปลี่ยนสำคัญปี พ.ศ. 2451: เมืองแกลงได้ย้ายศูนย์กลางจาก "บ้านดอนเค็ด" มาตั้งอยู่ ณ "บ้านตลาดสามย่าน" จนถึงปัจจุบัน
- สาเหตุการย้าย: แม้จะยังอยู่ริมคลองประแสเหมือนเดิม แต่พื้นที่ของบ้านตลาดสามย่าน (ฝั่งทิศตะวันตกของคลอง) เป็น "ที่สูงกว่า" ไม่ได้เป็นพื้นที่ลุ่มต้ำน้ำท่วมขังนานาทั้งสองฝั่งคลองเหมือนที่ตั้งเดิมที่บ้านดอนเค็ด

3. สะพานข้ามคลองและการสัญจร

- วิถีชีวิตคนสองฝั่ง: ในอดีตนอกจากการทำสะพานแล้ว ชาวบ้านยังใช้ "เรือข้ามฟาก" ในการเดินทางไปมาหากัน และมีสะพานไม้เก่าแก่สำหรับคนเดินตามหมู่บ้านและหลังวัด เช่น วัดโพธิ์ทองพุทธาราม
- สะพานฝาง (สะพานหน้าที่ว่าการอำเภอลำลูกเกด): เป็นสะพานในย่านการค้าที่คึกคักที่สุด สร้างขึ้นเพื่อรองรับการย้ายเมืองมาที่บ้านตลาดสามย่าน
- ในปี พ.ศ. 2466 ได้รับเงินบริจาคของประชาชนเพื่อปรับปรุงเป็นสะพานไม้คนเดิน ยาว 32 เมตร กว้าง 2 เมตร
- ราวปี พ.ศ. 2490 มีการปรับปรุงระบบให้ "ตรงกลางเปิดออกได้ด้วยแรงคนผลัก" เพื่อให้เรือบรรทุกสินค้าและเรือขนไม้ของโรงเลื่อยวิ่งผ่าน
- ต่อมาเปลี่ยนเป็นสะพานไม้ที่กว้างขึ้นเพื่อให้รถวิ่งได้ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 กรมโยธาธิการจึงได้สร้างเป็น สะพานคอนกรีต แทนที่
- สะพาน 100 ปี บ้านตลาดสามย่าน ในปี พ.ศ. 2551 เทศบาลตำบลเมืองแกลงได้ปรับปรุงโครงสร้างสะพานคอนกรีตเดิม ตกแต่งราวสะพานให้สวยงาม และจัดงานเฉลิมฉลองขึ้นในโอกาส "ฉลอง 100 ปีบ้านตลาดสามย่าน" เพื่อระลึกถึงจุดเริ่มต้นของเมืองแกลงในยุคที่ 2 นี้

ภาพที่ 3 Environs of Ban Sam Yan, Amphur Glang [Klaeng], Changwat Rayong. Nov. 23, 1936. Panatomic Proms. Rollerflex. Bridge at River. Ban Sam Yan. L NW. 5.6 1/25 G. (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ , ตีพิมพ์โดยตัดทอนบางส่วนอยู่ในวารสารเมืองโบราณ ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑)

ภาพที่ 4 สะพานบ้านตลาดสามย่าน ปีพ.ศ.๒๔๖๖ (ซ้าย) และ สะพานฝั่งธนในปี พ.ศ.๒๕๐๒ ตรงกลางผลักให้สะพานหันเพื่อให้เรือผ่านไปมาได้ ที่มา http://muangklangnews.blogspot.com/2011/07/blog-post_17.html

ภาพที่ 5 งานฉลองสะพาน ๑๐๐ ปีบ้านตลาดสามย่าน ปีพ.ศ.๒๕๕๒

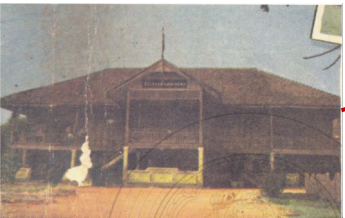

บรรยากาศย่านการค้าตลาดสามย่าน

หอประวัตินครเมืองกลาง
(สถานีตำรวจเดิม)

ที่ทำการอำเภอเมืองกลาง
(ปัจจุบัน คงสภาพอาคารเดิม)

โรงพยาบาลสุธนพุม

สะพาน ๑๐๐ ปีตลาดสามย่าน

บ้านขุนริ้วประศาสน์
(อดีตนายอำเภอเมืองกลาง ระหว่าง พ.ศ.2479-2488)

ภาพที่ 6 สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ตลาดสามย่าน ถนนสุนทรโวหาร เมืองกลาง

ภาพที่ 7 ผังบริเวณตลาดสามย่าน ถนนสุนทรโวหาร เมืองกลาง

1.2 บุคคลที่สำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาเมืองแกลง

บุคคลสำคัญของเมืองแกลง จากการศึกษาบุคคลที่บทบาทในการพัฒนาเมืองแกลง ได้แก่ **หลวงแกลงแก้วกล้า** และ **เจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญ** คือบุคคลสำคัญที่มีบทบาทอย่างมากต่อการเปลี่ยนผ่านเชิงประวัติศาสตร์และเศรษฐกิจของเมืองแกลง [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, มุลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์, ผู้จัดการออนไลน์] โดยทั้งสองท่านมีประวัติและบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวพันกันในการสร้างและพัฒนาบ้านตลาดสามย่าน ดังนี้

1. หลวงแกลงแก้วกล้า (บุญศรี หรือ ศรี บุญศิริ): ผู้ปรับปรุงการปกครองและย้ายเมือง

"**แกลงแก้วกล้า**" เป็นราชทินนามของกลุ่มผู้ปกครองเมืองแกลงมาหลายยุคสมัย [เทศบาลตำบลแกลงกะเนด] แต่บุคคลที่มีบทบาทพลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์และก่อตั้งบ้านตลาดสามย่านคือ **หลวงแกลงแก้วกล้า (บุญศรี บุญศิริ)** [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ]

- **ประวัติย่อ:** พันเพของท่านเป็นคนจากวรจักร พระนคร (กรุงเทพฯ) [วลัยลักษณ์ ทรงศิริ] ได้เดินทางมารับราชการในแถบหัวเมืองตะวันออก และได้สมรสกับนางแกลงแก้วกล้า (พุ่ม ฉัตรภูติ) ซึ่งเป็นบุตรของพระแกลงแก้วกล้า (ภู) เจ้าเมืองแกลงคนก่อนหน้า [วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, สมุดภาพ เมืองระยอง]
- **บทบาทสำคัญในการย้ายเมือง (พ.ศ. 2451):** ท่านดำรงตำแหน่งอดีตผู้ว่าราชการเมืองแกลง และเมื่อมีการปรับระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็นระบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองแกลงจึงยุบลงเป็นอำเภอ โดยท่านได้ทำหน้าที่เป็น **นายอำเภอคนแรกของอำเภอแกลง (พ.ศ. 2451 – 2453)** [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ]
- **วิสัยทัศน์ที่สร้างเมืองใหม่:** เดิมทีศูนย์กลางเมืองแกลงตั้งอยู่ที่บ้านโพธิ์ทอง (แถบวัดโพธิ์ทองพุทธาราม) ซึ่งประสบปัญหาน้ำท่วมทุกปี [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ] หลวงแกลงแก้วกล้าจึงเล็งเห็นว่าควรย้ายที่ว่าการอำเภอมายัง "**บ้านตลาดสามย่าน**" [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ] เนื่องจากเป็นทำเลทองดีริมคลองประแส เป็นจุดตัดคมนาคมที่เชื่อมต่อทั้งทางบกและทางน้ำได้อย่างสะดวก ส่งผลให้ตลาดสามย่านเติบโตเป็นศูนย์กลางความเจริญนับตั้งแต่นั้น [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ]

2. เจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญ: ผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและทุนวัฒนธรรมแห่งสามย่าน หากหลวงแกลงแก้วกล้าคือผู้ปูทางด้านการปกครองและผังเมือง **เจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญ** ก็คือผู้ขับเคลื่อนกลไกทางเศรษฐกิจจนทำให้สามย่านกลายเป็นเมืองทำการค้าที่มั่งคั่ง [สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง, มุลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์]

- **บทบาททางเศรษฐกิจ:** เจ้าแก้วหลาย เป็นคหบดีคนสำคัญชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีบารมีและฐานะร่ำรวยที่สุดคนหนึ่งในยุคสร้างเมือง [ผู้จัดการออนไลน์] ท่านเป็นผู้นำกลุ่มพ่อค้าชาวจีนเข้ามาตั้งรกรากปักหลักค้าขาย ขยายโรงสี และดำเนินธุรกิจค้าขายสินค้าเกษตรกรรม (เช่น ข้าว พืชไร่ และของป่า) ผ่านเส้นทางคมนาคมทางน้ำของคลองสามย่าน
- **บ้านเจ้าแก้วหลาย (สัญลักษณ์สถาปัตยกรรม):** บนถนนสุนทรโวหารในปัจจุบัน **บ้านเจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญ** ยังคงตั้งเด่นเป็นสง่าในสภาพที่สมบูรณ์และสวยงามมาก [ผู้จัดการออนไลน์] บ้านหลังนี้เป็นอาคารไม้โบราณ 2 ชั้น ผสมผสานสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและจีนดั้งเดิม (ด้านล่างเปิดเป็นร้านค้า ด้านบนเป็นที่พักอาศัย) [ผู้จัดการออนไลน์] ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของ "ความมั่งคั่งในยุคทอง" ของตลาดบกริมน้ำแห่งนี้
- **บทบาทด้านวัฒนธรรม:** ตระกูลเจริญขวัญมีส่วนร่วมอย่างมากในการวางรากฐานประเพณีของชาวจีนในเมืองแกลง รวมถึงการอุปถัมภ์วัดวาอารามและกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชนสามย่านมาหลายชั่วอายุคน
- **ราชกิจจานุเบกษา:** มีการบันทึกนามของท่านในฐานะแกนนำพ่อค้าผู้ร่วมสร้างสะพาน ฉบับวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2466
- **ราวสะพานฉลอง 100 ปี:** เมื่อมีการปรับปรุง สะพานฉลอง 100 ปี บ้านตลาดสามย่าน ทางเทศบาลได้นำ "**ลวดลายฉลุไม้ดั้งเดิมจากบ้านของเจ้าแก้วหลาย**" มาใช้เป็นต้นแบบในการออกแบบตัวราวสะพานคอนกรีตในปัจจุบัน เพื่อเป็นเกียรติและระลึกถึงคุณงามความดีของท่านในการสร้างสะพานรุ่นแรก

บทที่ 2

การสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง

2.1 การสำรวจ เก็บข้อมูลทางกายภาพและสถาปัตยกรรม

เทศบาลตำบลเมืองแกลง ได้เล็งเห็นความสำคัญทางศักยภาพของเมืองแกลงและผลักดันให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยได้รับคัดเลือกเป็น “พื้นที่ต้นแบบเชิงกระบวนการ” จากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) หรือ สศส.ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ ร่วมกับสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เล็งเห็นว่าโครงการ "ประกวดแบบสถาปัตยกรรมพื้นที่สาธารณะยุคใหม่ระดับภูมิภาค" โดยใช้การออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชน (Impact) และการสร้างระบบสาธารณูปโภคที่จับต้องได้จริง เป็นกลไกกลางในการเชื่อมโยง"ความคิดสร้างสรรค์" เข้ากับ "บริบทของพื้นที่" และ "มาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" เพื่อให้ผลงานที่เกิดขึ้นสามารถต่อยอดไปสู่การก่อสร้างจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงการจัดทำโจทย์ประกวดแบบ Prompt Place Pavilion “ท่าเรือบ้านก่ง คลองสามย่าน” หรือ “ท่าเรือหมายเลข 1” บริเวณริมคลองสามย่าน ลานกิจกรรมสร้างสรรค์ สุขศาลาเียวยาลอกร้อน สนามกีฬาและสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 80 พระพรรษา เทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง จะเป็นจุดเริ่มต้นในการฟื้นฟูการคมนาคมทางน้ำคลองสามย่าน (แม่น้ำประแสร์) เชื่อมต่อระหว่างศูนย์กลางเทศบาลตำบลเมืองแกลง บริเวณตลาดสามย่าน ไปสู่พื้นที่โครงการ มีระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 15 นาที ในเส้นทางจะผ่านย่านและชุมชนริมน้ำ เช่น เกาะโรงเลื่อยพงษ์เกษม ตลาดนกแอ่น ชุมชนหนองแหวน เป็นต้น ทั้งนี้ โครงการฟื้นฟูการคมนาคมทางน้ำดังกล่าว จะเป็นการเชื่อมโยงพื้นที่กิจกรรมของเมือง และย่านชุมชนดั้งเดิมบ้านตลาดสามย่าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทุกมิติอย่างเป็นระบบ

ในบริเวณพื้นที่บ้านตลาดสามย่าน ซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิมและเป็นศูนย์กลางของเมืองตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ดังที่มีการศึกษาความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาแล้วข้างต้น เทศบาลตำบลเมืองแกลงมีวิสัยทัศน์ด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การปรับปรุงสถานีตำรวจเดิมเป็นหอประวัติเมืองแกลง แล้วเสร็จปี พ.ศ. 2552 การรักษาอาคารที่ว่าการอำเภอให้ใช้งานได้ในปัจจุบัน และการเก็บข้อมูลรังวัดอาคารบ้านขุนเรียม พรหมทัศน์ อดีตนายอำเภอคนที่ 7 ของเมืองแกลง โดยทีม Vernadoc Thailand ร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองแกลง และนักศึกษาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยต่างๆ ในระหว่างวันที่ 4-21 พฤษภาคม 2569 เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และถ่ายทอดคุณค่าทางสถาปัตยกรรม เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคนในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาของย่านการค้าริมน้ำและชุมชนตลาดที่มีความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ยาวนาน

ในมิติด้านเศรษฐกิจเมือง ย่านตลาดสามย่านถือเป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมดั้งเดิมของเทศบาลเมืองแกลง ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการค้าของชุมชนและพื้นที่โดยรอบมาอย่างต่อเนื่อง ลักษณะของพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของกิจกรรมการค้าและการบริการ สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของพื้นที่ในฐานะศูนย์กลางกิจกรรมทางเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่เชื่อมโยงระหว่างย่านชุมชนเก่ากับพื้นที่ศูนย์กลางเมืองในปัจจุบัน

ในมิติด้านวัฒนธรรมและอัตลักษณ์เมือง บริเวณตลาดสามย่านได้สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบวิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำแม่น้ำประแสร์ ยังเป็นเส้นทางการคมนาคมหลักในอดีตที่ต้องโดยสารทางเรือเป็นยานพาหนะหลักในการเดินทาง ขนส่งสินค้า ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของเมืองประวัติศาสตร์ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำต่างๆของประเทศไทย ทั้งในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม อาคารพาณิชย์เก่า การตั้งถิ่นฐานของชุมชน และกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นบริเวณตลาดและพื้นที่ริมน้ำ ลักษณะดังกล่าวจึงมีคุณค่าในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของเมือง และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สร้างอัตลักษณ์เฉพาะของพื้นที่

PROMPT – PLACE Design Competition

7. สะพานลมโชย

7. ทำเรือบ้านก่ง (โครงการ)

5. ตลาดรังนกแอน

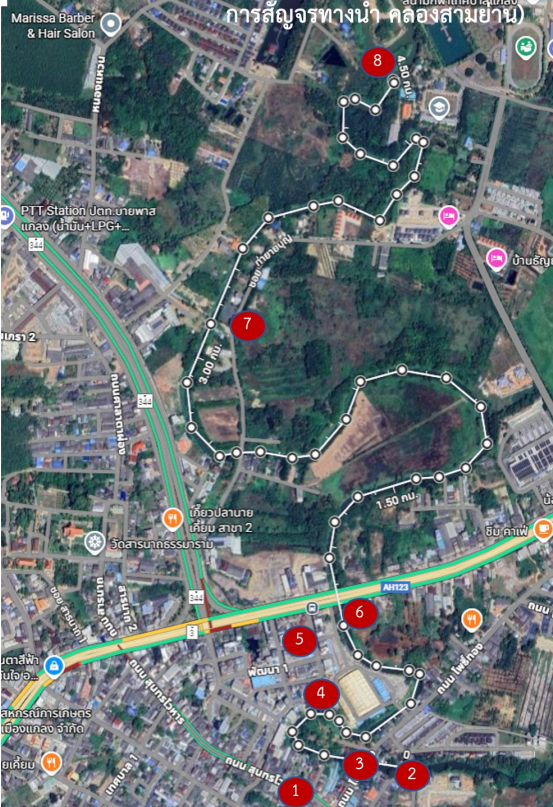
6. ถนนสุขุมวิท

3. สะพาน ๑๐๐ ปีตลาดสามย่าน

4. ตลาดค้าส่ง

1. ตลาดสามย่าน

2. ทำเรือศาลาต้นโพธิ์

CITY FEEDER

เทศบาลตำบลเมืองแกลงจัดให้บริการ รถ ขสมก. ฟรี จำนวน 5 คัน ไว้รับ-ส่ง ประชาชนไปออกกำลังกายที่สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 80 พระพรรษา ตามเวลาดังต่อไปนี้

- เวลา 05.00 น. - 06.30 น. รับส่งออกกำลังกายสนามกีฬา
- เวลา 16.30 น. - 19.00 น. รับส่งคนออกกำลังกาย 4 เส้นทาง
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการศึกษาดูงานคณะศึกษาดูงาน, หน่วยงานราชการ, โรงเรียนต่างๆ และชมรมอื่น ๆ

แผนการจัดซื้อเรือโดยสาร

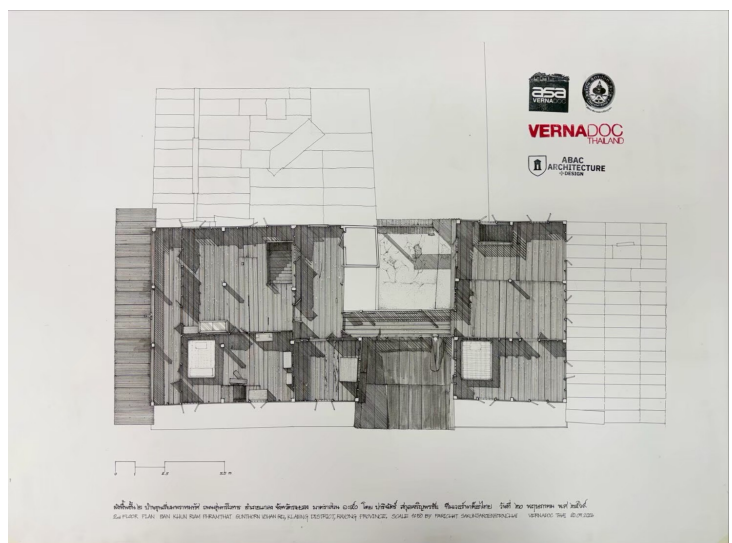
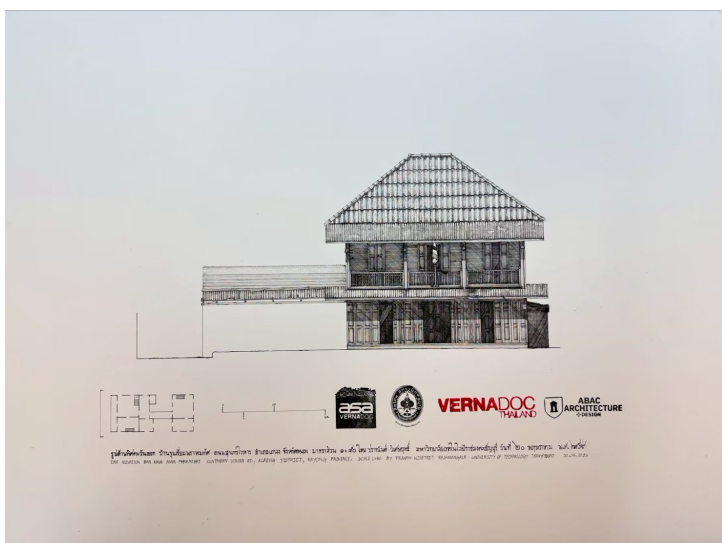
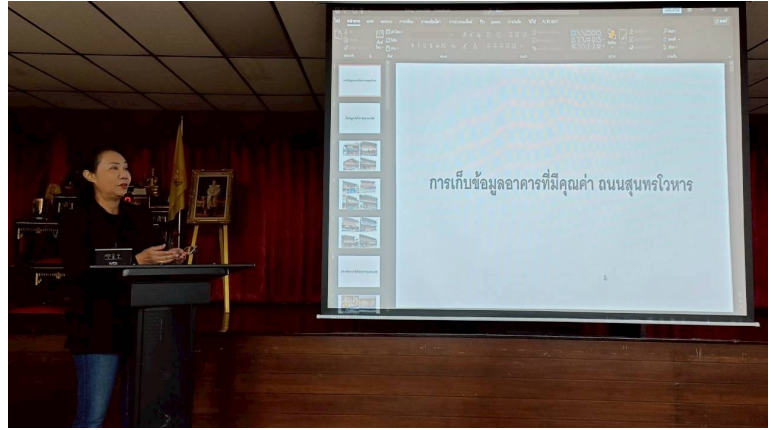
สภาเทศบาลตำบลเมืองแกลง ได้อนุมัติกันเงินในกรณียังไม่ได้ ก่อหนี้ผูกพัน รายการจัดซื้อเรือลุ่มีแบบท้องคู ระบบไฟฟ้าและพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 1 ลำ เป็นเงิน 1,476,600 บาท จากอุมิเนียมเกรด 5050 เป็นอุมิเนียมเกรด 5052 เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน

ภาพที่ 8 การสำรวจเส้นทางคมนาคมทางน้ำคลองสามย่าน ตั้งแต่ทำเรือศาลาต้นโพธิ์ ตลาดสามย่าน ถึง ทำเรือบ้านก่ง ที่มา โครงการจัดทำโจทย์ประกวดแบบ Prompt Place Pavilion CEA x ASA

ภาพที่ 9 โครงการ “ทำเรือบ้านก่ง คลองสามย่าน” ชนะเลิศประกวดแบบ Prompt Place Pavilion CEA x ASA โดยนายพิศุทธิ์ วิเชียรฉันทน์ และ นายนพดล หัตถ์ฐิ สถาปนิกบริษัท TAKENAKA จำกัด
ที่มา โครงการประกวดแบบ Prompt Place Pavilion CEA x ASA

ภาพที่ 10 โครงการ ASA VERNADOC เรือนขุนเริ่ยม พราหมทศน์ จัดโดย กรรมการสถาปนิกบูรพา สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เทศบาลตำบล เมืองแกลง Vernadoc Thailand และ นักศึกษา คณาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ ระหว่างวันที่ 4-21 พฤษภาคม พ.ศ. 2569 ที่มา Vernadoc Thailand

2.2 ขอบเขตการเก็บข้อมูลทางกายภาพและสถาปัตยกรรม

ขอบเขตของโครงการ

พื้นที่โครงการ คือ ชุมชนเก่าตลาดสามย่าน และพื้นที่ต่อเนื่องเทศบาลตำบลเมืองแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยโครงการได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตการสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ พร้อมกับการทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองแกลง
2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล สำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ ด้วยด้วยเทคโนโลยี 3D Scan อาคาร โดยกำหนดระยะห่างการตั้งเครื่องมือ Scan ทุกๆระยะ ๓๐ เมตร ครอบคลุมพื้นที่ดังนี้
  - ระยะทางประมาณ ๘๐๐ เมตร (การตั้งเครื่องมือ scan ประมาณ ๓๐ จุด) ครอบคลุมอาคารทั้งสองฝั่งริมถนนสุนทรโวหาร
  - ซอยสุนทรโวหาร ๑ (ตรอกขี้หมู) ซอยสุนทรโวหาร ๓ (ถนนโพธิ์ทอง) ซอยสุนทรโวหาร ๕ และ ๗ (การตั้งเครื่องมือ scan ประมาณ ๓๐ จุด)
3. จำแนกอาคาร ประวัติ รูปแบบทางสถาปัตยกรรม การใช้ประโยชน์อาคาร ด้วยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่
4. สังเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลการสำรวจจากการใช้ 3D Scan อาคาร เพื่อระบุพัฒนาการทางสถาปัตยกรรม ร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อระบุในแผนที่กายภาพเมืองแกลง

ภาพที่ 11 ขอบเขตการเก็บข้อมูลอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ เทศบาลตำบลเมืองแกลง ระหว่างวันที่ 28-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2569
ที่มา คณะทำงาน

อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ

- อุปกรณ์สำรวจภาคสนาม | เครื่อง 3D Scan อาคาร อุปกรณ์บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว สมุดบันทึก
- อุปกรณ์การสำรวจรังวัด RTK ระบุพิกัดอ้างอิงข้อมูลจากดาวเทียม และกรมที่ดิน
- โดรนถ่ายภาพนิ่งและวิดีโอ สำรวจภาพมุมสูงตามขอบเขตของโครงการ
- อุปกรณ์การจัดทำข้อมูล | โปรแกรมซอฟต์แวร์ด้านการประมวลผล

ภาพที่ 12 อุปกรณ์เครื่องสแกนอาคารแบบ 3D และกระบวนการทำงาน
ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 13 อุปกรณ์การสำรวจรังวัด RTK ระบุพิกัดอ้างอิงข้อมูลจากดาวเทียม และกรมที่ดิน
ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 14 โดรนถ่ายภาพนิ่งและวิดีโอ สำรวจภาพมุมสูงตามขอบเขตของโครงการ
ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 15 การเก็บข้อมูลภาคสนามอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ เทศบาลตำบลเมืองแกลง ระหว่างวันที่ 28-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2569 โดย นักศึกษาและอาจารย์ สาขาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 16 ภาพถ่ายทางอากาศจากการบินโดรน เพื่อกำหนดขอบเขตการเก็บข้อมูล
ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 17 การระบุพิกัดการสำรวจ RTK อ้างอิงข้อมูลดาวเทียมและกรมที่ดิน (แนบไฟล์พิกัดการสำรวจ)
ที่มา คณะทำงาน

2.2 เนื้อหาการเก็บข้อมูลทางสถาปัตยกรรมและกายภาพ

การเก็บข้อมูลอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ เมืองแกลง สามารถระบุเนื้อหาการสำรวจอาคารจำนวน 117 หลัง ประมาณ 306 คูหา ได้ดังนี้

1. ลักษณะประเภทอาคาร ประกอบด้วย
  - อาคารเดี่ยว
  - อาคารแถว 1 คูหา
  - อาคารแถว 2 คูหา
  - อาคารแถว 3 คูหา
  - อาคารแถวต่อเนื่อง (มากกว่า 3 คูหา)
  - อาคารแถวต่อเนื่องบนที่ราชพัสดุ
  - อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว
2. ลักษณะทางสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย
  - เรือนไม้ 1 ชั้น
  - เรือนไม้ 2 ชั้น
  - เรือนไม้กึ่งปูน 1 ชั้น
  - เรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น
  - อาคารคอนกรีต
3. อายุอาคาร ประกอบด้วย
  - มากกว่า 100 ปี
  - 80 - 100 ปี
  - 50 - 80 ปี
  - 30 - 50 ปี
  - ต่ำกว่า 30 ปี
4. รายละเอียดอาคาร ประกอบด้วย
  - มีลาดลายประดับ ช่องลม ชายหลังคา
  - มีระเบียงชั้น 2
  - มีชายคาคลุมทางเดิน
  - มีลักษณะเฉพาะทางสถาปัตยกรรม
5. ข้อมูลการสัมภาษณ์อาคาร ประกอบด้วย
  - ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ เจ้าของอาคาร ผู้อยู่อาศัย ผู้เช่า
  - บ้านเลขที่อาคาร
  - อายุอาคาร
  - ระยะเวลาการอยู่อาศัย
  - การใช้งานอาคาร
  - ประวัติอาคารโดยสังเขป
6. การประเมินคุณค่าอาคาร ประกอบด้วย
  - คุณค่าทางสถาปัตยกรรม
  - คุณค่าทางประวัติศาสตร์และสังคม
  - คุณค่าทางการศึกษา

แบบสำรวจอาคารทรงคุณค่าในเขตเทศบาลตำบลเมืองแกลง

numnimitapa@gmail.com [สลับบัญชี](#)

ระบบจะบันทึกชื่อและรูปภาพที่เชื่อมโยงกับบัญชี Google เมื่อคุณอัปโหลดไฟล์และส่งแบบฟอร์มนี้

* ระบุว่าเป็นคำถามที่จำเป็น

อีเมล *

อีเมลของคุณ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลอาคาร *

รหัสอาคาร (ID)

- คำอธิบาย: เช่น SY-001, SY-002 เรียงตามแนวนอน

คำตอบของคุณ

ลักษณะอาคาร *

☐ อาคารเดี่ยว

☐ อาคารแถว 1 คูหา

☐ อาคารแถว 2 คูหา

☐ อาคารแถว 3 คูหา

☐ อาคารแถวต่อเนื่อง (ใส่จำนวนคูหาในอื่นๆ)

☐ อื่นๆ:

เลขที่บ้านปัจจุบัน *

คำตอบของคุณ

พิกัด GPS / ละติจูด-ลองจิจูด

คำตอบของคุณ

การใช้งานปัจจุบัน *

☐ ค้าขายและอยู่อาศัย

☐ อยู่อาศัยอย่างเดียว

☐ ค้าขายอย่างเดียว

☐ โกดัง/เก็บของ

☐ รกร้าง/ปิดตาย

☐ อื่นๆ:

ส่วนที่ 2: ข้อมูลการให้สัมภาษณ์

(คำอธิบาย: บันทึกข้อมูลประวัติศาสตร์บอกเล่าจากคนในพื้นที่)

คำตอบของคุณ

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

คำตอบของคุณ

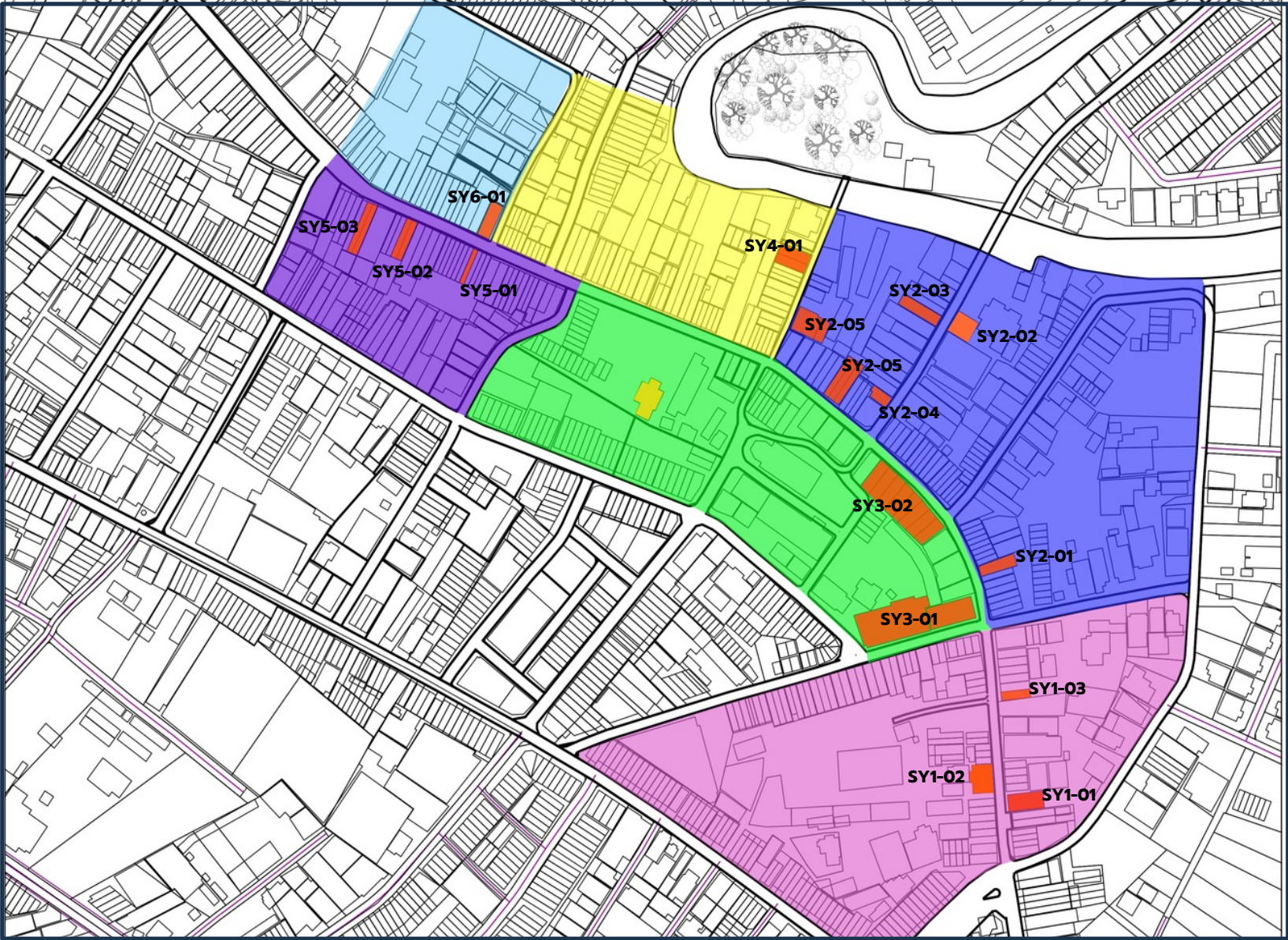
ภาพที่ 18 ตัวอย่างแบบสำรวจอาคารทรงคุณค่า ใน Google forms

<https://forms.gle/KTHgmRW9ouQGN2yb7>

ที่มา คณะทำงาน

2.3 แผนที่แสดงขอบเขตการสำรวจอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน อำเภอคลอง จังหวัดระยอง

ภาพที่ 18 แผนที่แสดงการสำรวจอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

สัญลักษณ์สีจำแนกพื้นที่การสำรวจอาคาร

SY1

SY3

SY5

SY2

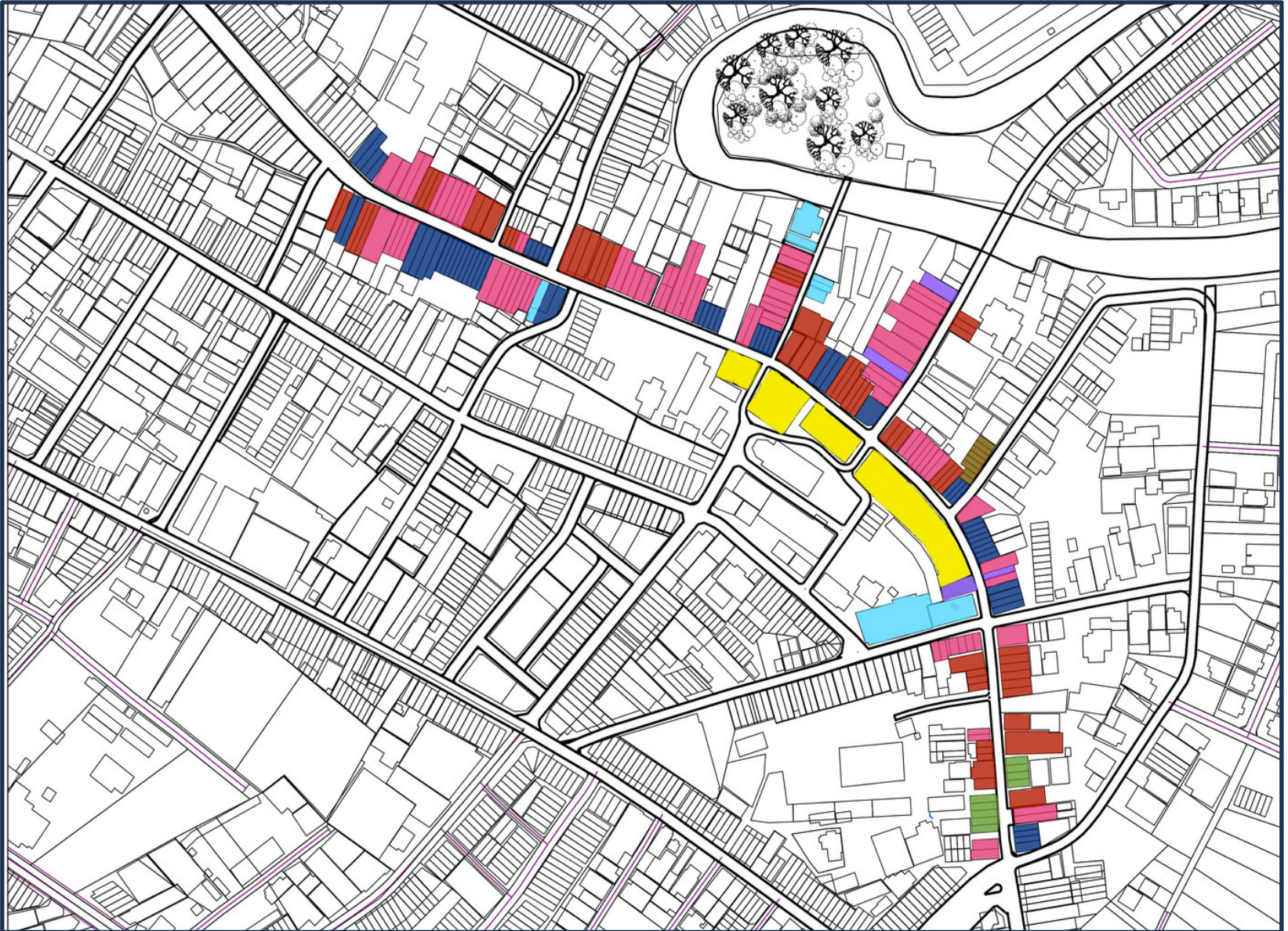
SY4

SY6

2.4 แผนที่แสดงการสำรวจลักษณะอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน อำเภอคลอง จังหวัดระยอง

ภาพที่ 19 แผนที่แสดงการสำรวจลักษณะอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

สัญลักษณ์สีจำแนกตามลักษณะอาคาร

	อาคารเดี่ยว จำนวน 6 หลัง		อาคารแถวต่อเนื่อง จำนวน 14 หลัง (71 คูหา)
	อาคารแถว 1 คูหา จำนวน 4 หลัง (4 คูหา)		อาคารแถวต่อเนื่องราชพัสดุ จำนวน 11 หลัง (44 คูหา)
	อาคารแถว 2 คูหา จำนวน 46 หลัง (92 คูหา)		อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว 8 คูหา จำนวน 1 หลัง
	อาคารแถว 3 คูหา จำนวน 26 หลัง (78 คูหา)		อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว จำนวน 2 หลัง (10 คูหา)

2.5 แผนที่แสดงประเภทอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน อำเภอกลาง จังหวัดระยอง

ภาพที่ 20 แผนที่แสดงการสำรวจประเภทอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

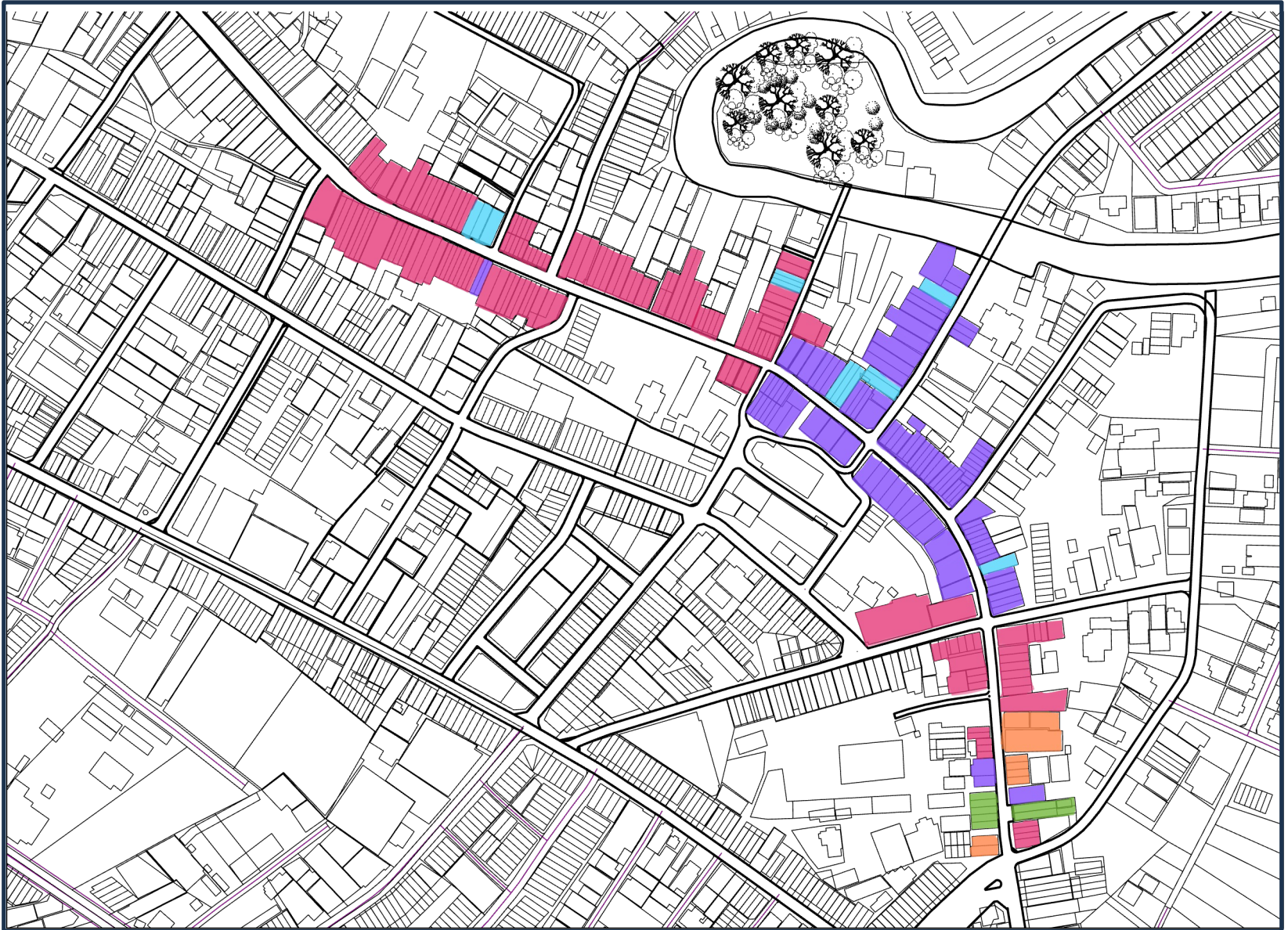

สัญลักษณ์สีจำแนกตามลักษณะประเภทอาคาร

- เรือนไม้ 1 ชั้น
- เรือนไม้ 2 ชั้น
- เรือนไม้กึ่งปูน 1 ชั้น
- เรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น
- อาคารคอนกรีต

2.6 แผนที่แสดงอายุอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน อำเภอคลอง จังหวัดระยอง

ภาพที่ 21 แผนที่แสดงการสำรวจอายุอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

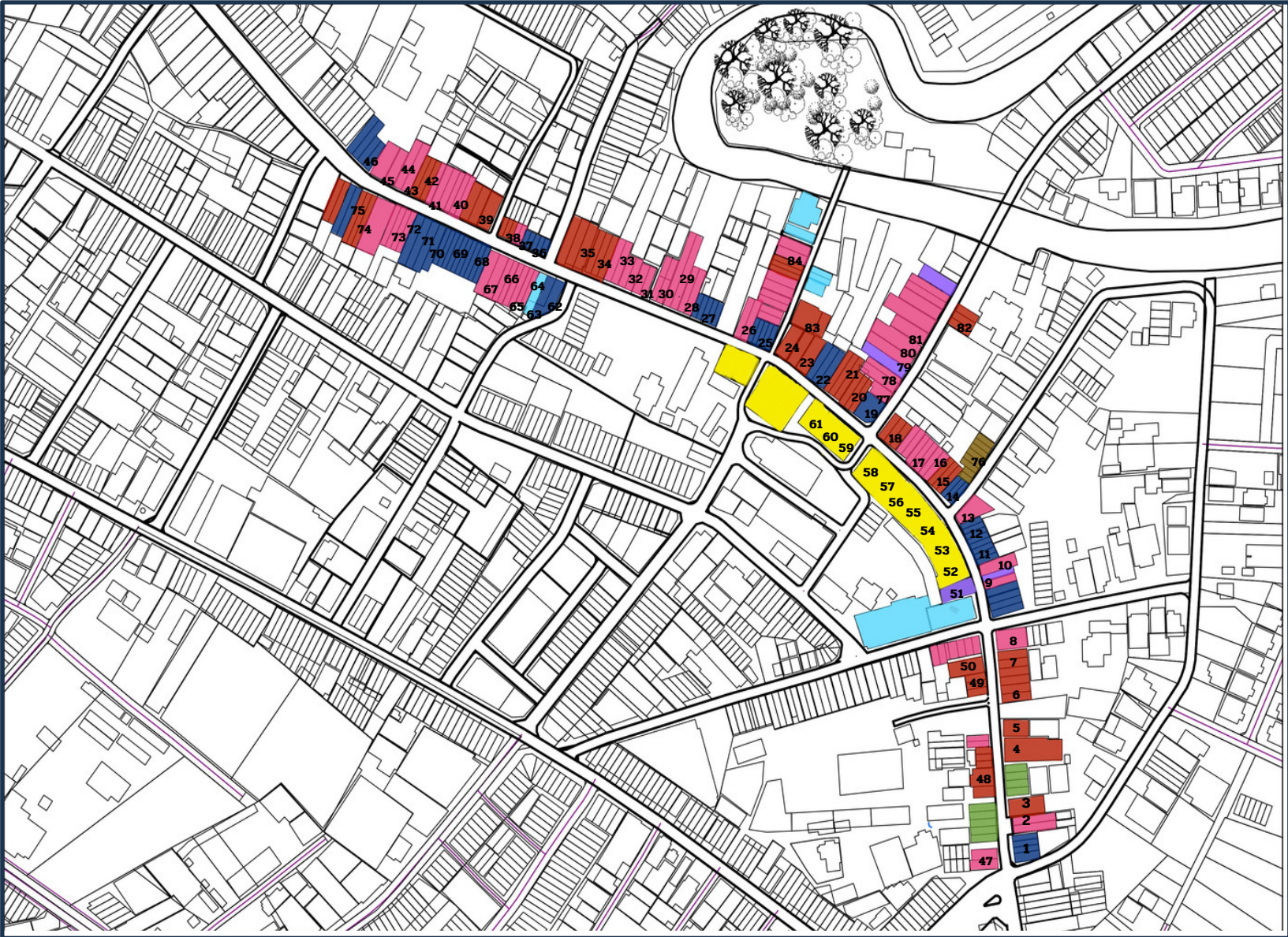

สัญลักษณ์สีจำแนกตามอายุอาคาร

- มากกว่า 100 ปี
- 80-100 ปี
- 50-80 ปี
- 30-50 ปี
- ต่ำกว่า 30 ปี

2.7 แผนที่แสดงการระบุหมายเลขการเก็บข้อมูลอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน อำเภอคลอง จังหวัดระยอง

ภาพที่ 22 แผนที่แสดงการสำรวจอายุอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

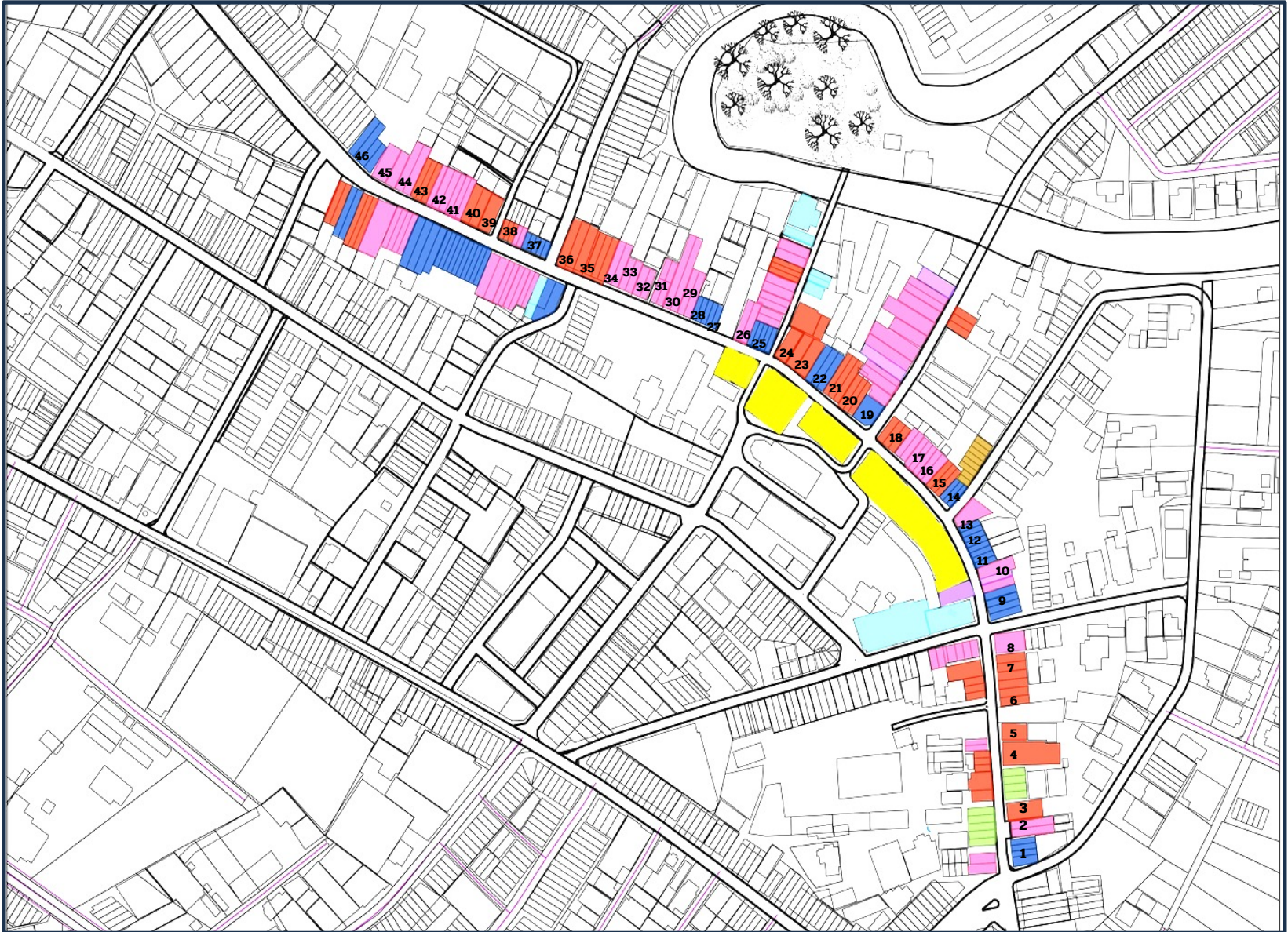

สัญลักษณ์สีจำแนกตามประเภทและระบุหมายเลขข้อมูลอาคาร

- อาคารเดี่ยว
- อาคารแถว 2 คูหา
- อาคารแถวต่อเนื่อง
- อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว
- อาคารแถว 1 คูหา
- อาคารแถว 3 คูหา
- อาคารแถวต่อเนื่องราชพัสดุ
- อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว 8 คูหา

2.8 แผนที่แสดงการระบุหมายเลขการเก็บข้อมูลอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ฝั่งทิศเหนือของถนนสุนทรโวหาร

ภาพที่ 23 แผนที่แสดงหมายเลขอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ฝั่งทิศเหนือของถนนสุนทรโวหาร
ที่มา คณะทำงาน

หมายเลข 1 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้นจำนวน 4 คูหา
การใช้สอย : อาคารพักอาศัย
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 301 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 2 : อาคารคอนกรีต จำนวน 2 คูหา
การใช้สอย : อาคารพักอาศัย
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 299/1 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ต่ำกว่า 30 ปี

หมายเลข 3 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : ร้านอาหารและร้านนั่งชิลในตอนกลางคืน
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 289 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

หมายเลข 4 : อาคารคอนกรีต จำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : อาคารพาณิชย์ให้เช่า
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 285 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 30-50 ปี

หมายเลข 5 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : อาคารพักอาศัย
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ - ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 30-50 ปี

หมายเลข 6 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้นจำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : เป็นร้านคาเฟ่ Jong Chong
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 277/2 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 80 ปี

หมายเลข 7 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : ร้านเสริมสวย หมิว บิวตี้
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 275,273 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

	หมายเลข 8 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : บ้านดอกไม้ แกล้ง เป็นสถานที่ให้บริการดอกไม้ ช่อดอกไม้ แจกัน กระเช้า งานแต่งงาน งานบวช งานศพ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 271 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 9 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 1 คูหา การใช้สอย : อาคารพักอาศัย ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 261 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 10 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ร้านมาลัยศิริรัตน By ป้าจิระศิลป์ เป็นร้านขายพวงมาลัยสดและจำหน่ายเครื่องสังฆภัณฑ์ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 259 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี
	หมายเลข 11 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 257 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 12 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 247 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

	หมายเลข 13 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 1 คูหา การใช้สอย : เป็นอาคารพาณิชย์ให้เช่า ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 245 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 14 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 178 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 15 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : อาคารพักอาศัย ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 172 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 16 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : อาคารพักอาศัย ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 237 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 17 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : อยู่สูงไข่สด สาขาแกลง ระยอง เป็นสถานที่จำหน่ายไข่สด ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 235 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

	หมายเลข 18 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : เป็นสถานที่จำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ ชุดโซฟา เครื่องนอน ตู้ต่างๆ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 231/1 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : -
	หมายเลข 19 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : ร้านสามย่านสังฆภัณฑ์ เป็นสถานที่จำหน่ายเครื่องสังฆภัณฑ์ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 1 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 20 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : อาคารร้านขายทองแซมฮวด ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 227,225 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : -
	หมายเลข 21 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : ร้านเจริญขวัญ เป็นสถานที่จำหน่ายจำพวกเครื่องจักสาน ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 221 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี
	หมายเลข 22 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 5 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 219 ร้านทำเล็บ บ้านเลขที่ 217 พรทิพย์ เป็นร้านขายอุปกรณ์ประมง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 219,217 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

	หมายเลข 23 : เรือขนาดเล็กกึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 215 ยอดเพชรสมุนไพรม บ้านเลขที่ 213 จำหน่ายเครื่องจักสาน ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 215,213 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 24 : เรือขนาดเล็ก 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : ร้านขายอุปกรณ์การเกษตรและเครื่องจักสาน ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 211 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 25 : เรือขนาดเล็กกึ่ง 2 ชั้น จำนวน 5 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 209/1 SPX Express บ้านเลขที่ 209 ช่างไขรับทำกุญแจ บ้านเลขที่ 207 เอกเบาะแต่ง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 209/1,209,207 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 26 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : เป็นอาคารพาณิชย์เช่า ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 205 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 27 : เรือขนาดเล็กกึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 5 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 197 เป็นร้านอาหาร บ้านเลขที่ 195 ร้านขายอุปกรณ์ตกปลา ทุกชนิด ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 197,195 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

	หมายเลข 28 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ห้างทองพลอยไพลิน จำหน่ายทองรูปพรรณ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 198 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 29 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : อาคารพักอาศัย ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 191 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 30 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ห้างทองสีฟ้า เล่า่งวนเอง จำหน่ายทองคำ 100% ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 187 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 31 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 181/2 ร้านของเล่น by มั้งส์ ของเล่นลิขสิทธิ์แท้ บ้านเลขที่ 181/1 ร้านกาแฟฝากจันทร์ Home Of Desserts ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 181/1-181/2ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : -
	หมายเลข 32 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : แกลง ชัก อบ ริด เป็นร้านให้บริการชักอบริด ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 181 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

	หมายเลข 33 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ร้านย้อมผ้าและดูดวง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 179 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 34 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 175 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 35 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ไทยเจริญอาหารสัตว์ เป็นร้านจำหน่ายอาหารสัตว์ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 145 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 30-50 ปี
	หมายเลข 36 : เรือนแถวไม้กึ่ง 2 ชั้น จำนวน 5 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 141 - บ้านเลขที่ 142 - บ้านเลขที่ 143 - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 141,142,143 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 37 : เรือนแถวไม้กึ่ง 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : อาคารพาณิชย์ให้เช่า ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 139 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

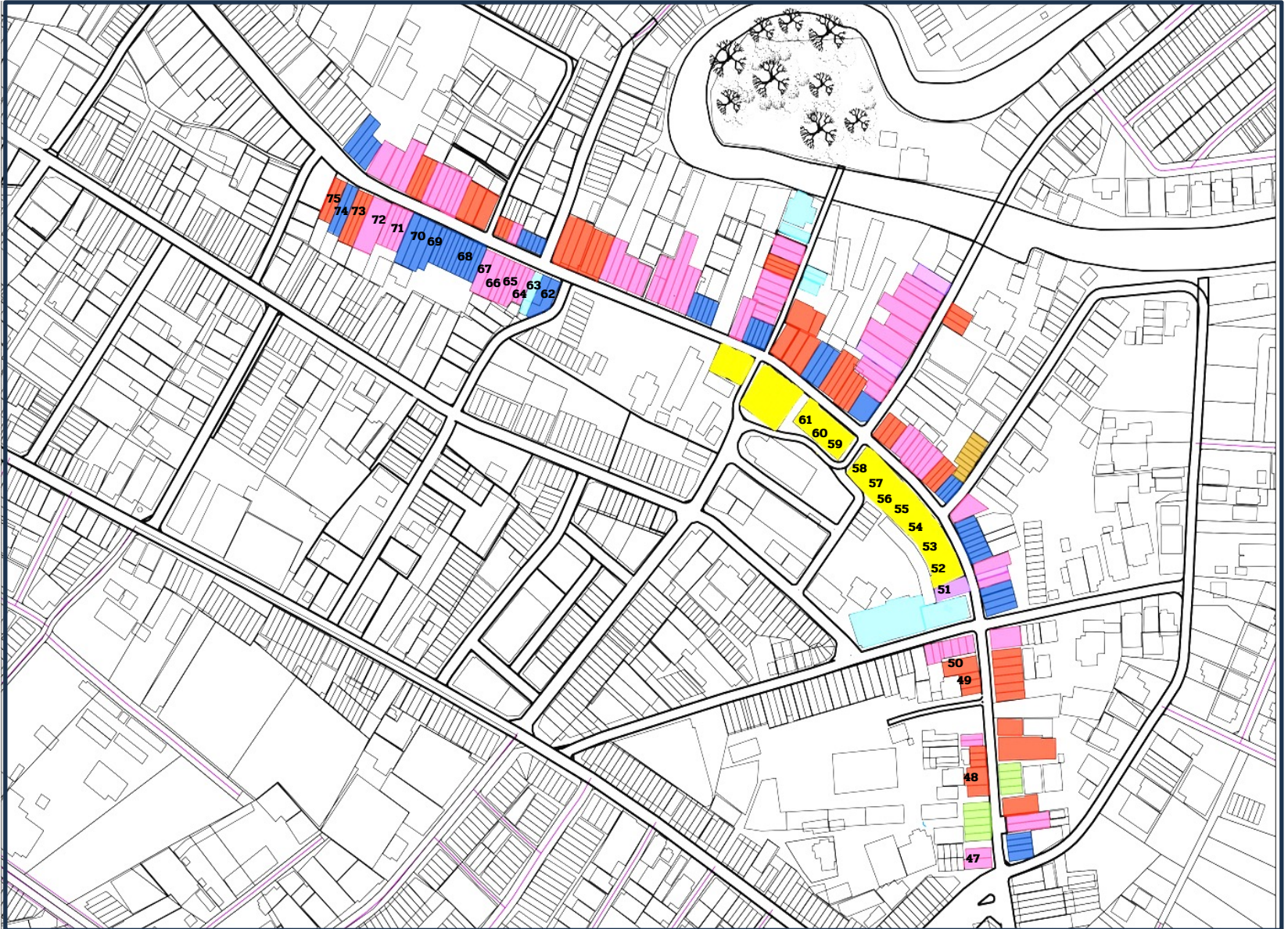
	หมายเลข 38 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : ร้านขายปลาสดงามและอาหารปลา ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 143 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 39 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : ร้านขายและซ่อมรองเท้าเก่า ในปัจจุบันยังเปิดร้านอยู่ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 141 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี
	หมายเลข 40 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ชาหุมวรพร เป็นร้านอาหารตามสั่ง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 139 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 41 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 133 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 42 : อาคารคอนกรีต 1 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : สมศิลป์เฟอร์นิเจอร์ รับทำและจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 119 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : -

	หมายเลข 43 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ร้านนานาผลไม้ ตลาด สามย่าน แกลง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 121 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 44 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 117 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 45 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : จั๊วโอสถ เป็นร้านจำหน่ายยา ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 115 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 46 : เรือนแถวไม้กิ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 6 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 113 ร้านนกบิวตี้&ชาลอน บ้านเลขที่ 111 รุ่งเฮง บ้านเลขที่ 107 ร้านหนึ่ง รสเด็ด เป็นร้านอาหารตามสั่ง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 113,111,107 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

2.9 แผนที่แสดงการระบุหมายเลขการเก็บข้อมูลอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ฝั่งทิศใต้ของถนนสุนทรโวหาร

ภาพที่ 24 แผนที่แสดงหมายเลขอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ฝั่งทิศใต้ของถนนสุนทรโวหาร
ที่มา คณะทำงาน

หมายเลข 47 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้นจำนวน 2 คูหา

การใช้สอย : ร้านขายน้ำผลไม้ปั่น

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 216 ถนนสุนทรโวหาร

อายุอาคาร : ประมาณ 30-50 ปี

หมายเลข 48 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

การใช้สอย : บ้านขุนริยมพราหมทศ (อดีตนายอำเภอแกลง)

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 208 ถนนสุนทรโวหาร

อายุอาคาร : 84 ปี

	หมายเลข 49 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 194 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 50 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 192 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 51 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 1 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 188 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 52 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : เป็นเรือนแถวให้เช่า บ้านเลขที่ 186 บ้านเลขที่ 184 ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 186,184 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 53 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : อังคนาพานิช ร้านขายเครื่องไห้เจ้า ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 189 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

	หมายเลข 54 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 152 ก้วยจับ ณ - เมืองแกลง อีก 3 คูหาไม่ทราบบ้านเลขที่ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 152 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 55 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 170 อีก 3 คูหาไม่ทราบบ้านเลขที่ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 170 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 56 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 168 ร้านขายรองเท้า บ้านเลขที่ 170 ซิปป์สไมล์ สาขาตลาดเย็น สามย่านแกลง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 168,170 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 57 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 166 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 58 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : ร้านขายเสื้อผ้า ชุดนักศึกษา ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 164 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

หมายเลข 64 : เรือนแถวไม้ 1 ชั้น จำนวน 4 คูหา
การใช้สอย : บ้านเลขที่ - เจ๊นุชหมูเลี้ยง
                  บ้านเลขที่ - ชักผ้าหยอดเหรียญ
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ - ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 65 : เรือนแถว 1 ชั้น จำนวน 2 คูหา
การใช้สอย : บ้านเลขที่ 130 ปัก-ปะ-เย็บ-ซ่อม
                  บ้านเลขที่ - ร้านตัดผม
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 130 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 66 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา
การใช้สอย : -
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 129,124 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 67 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา
การใช้สอย : -
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ - ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 68 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา
การใช้สอย : บ้านเลขที่ 118 -
                  บ้านเลขที่ 116 ร้านคิงส์ เป็นร้านตัดเย็บเสื้อผ้า
                  บ้านเลขที่ 114 -
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 118,116,114 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

	หมายเลข 69 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : บ้านเลขที่ 112 พิกะเพลิน ขนมหะหรี่พัพ-กระเพาะปลา-ข้าวหมูแดง บ้านเลขที่ 108 ณ เมืองแกลง เป็นร้านขายเสื้อผ้า เซาชุด ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 112,108 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 70 : เรือนแถวไม้กิ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 106 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 71 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 104 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 72 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ร้านสมศิลป์กรอรูป ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 102 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี
	หมายเลข 73 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : ร้านขายรถจักรยานต์ ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 100 ถนนสุนทรโวหาร อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 74 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : บ้านเลขที่ 96 ร้านนานาดอกไม้
บ้านเลขที่ 94 -
บ้านเลขที่ - ร้านขายขนมไทยข้าวเหนียวมะม่วง
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 96,94 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 75 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา
การใช้สอย : บ้านเลขที่ 90 อีระการแวน
บ้านเลขที่ 88 โรงชาสามย่าน เป็นร้านขายเบเกอรี่
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 90,88 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

2.10 แผนที่แสดงการระบุหมายเลขการเก็บข้อมูลอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ซอยสุนทรโวหาร 5 (ศรีประชุมชล)

ภาพที่ 25 แผนที่แสดงหมายเลขอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ซอยสุนทรโวหาร 5
ที่มา คณะทำงาน

หมายเลข 76 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 1 ชั้น จำนวน 8 คูหา
การใช้สอย : บ้านทวีภพ เรือนแถวพาณิชย์ให้เช่า
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 5,9,13 ถนนสุนทรโวหาร 5
อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

2.11 แผนที่แสดงการระบุหมายเลขการเก็บข้อมูลอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ซอยสุนทรโวหาร 3 (ถนนโพธิ์ทอง)

ภาพที่ 26 แผนที่แสดงหมายเลขอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ซอยสุนทรโวหาร 3
ที่มา คณะทำงาน

หมายเลข 77 : เรือนแถวไม้กิ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา

การใช้สอย : ร้านเสริมศรียานิช เป็นร้านขายภาพวาดกิ่ง work shop

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 3 ถนนโพธิ์ทอง

อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี (ปรับปรุงมาแล้ว 3 ครั้ง)

	หมายเลข 78 : เรือนแถวไม้กึ่ง 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 5 ถนนโพธิ์ทอง อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 79 : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา การใช้สอย : - ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 11 ถนนโพธิ์ทอง อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 80 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : อาคารบ้านพักอาศัย ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 13 ถนนโพธิ์ทอง อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี
	หมายเลข 81 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา การใช้สอย : เป็นร้านตัดผมเก่าในปัจจุบันได้ปิดตัวลงแล้ว ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 15 ถนนโพธิ์ทอง อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี
	หมายเลข 82 : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา การใช้สอย : อาคารพักอาศัย 3 ชั้นเป็นอาคารคอนกรีตหลังแรกของเมืองแกลง ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 20 ถนนโพธิ์ทอง อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

2.11 แผนที่แสดงการระบุหมายเลขการเก็บข้อมูลอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ซอยสุนทรโวหาร 1 (ตรอกชีหุม)

ภาพที่ 27 แผนที่แสดงหมายเลขอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน ซอยสุนทรโวหาร 1
ที่มา คณะทำงาน

หมายเลข 83 : เรือนแถวไม้กิ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา
การใช้สอย : อาคารบ้านพักอาศัย อดีตผู้จัดการโรงเลื่อย
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 2 ถนนสุนทรโวหาร 3
อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

หมายเลข 84 : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา
การใช้สอย : อาคารพักอาศัย
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 11 ถนนสุนทรโวหาร 3
อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี

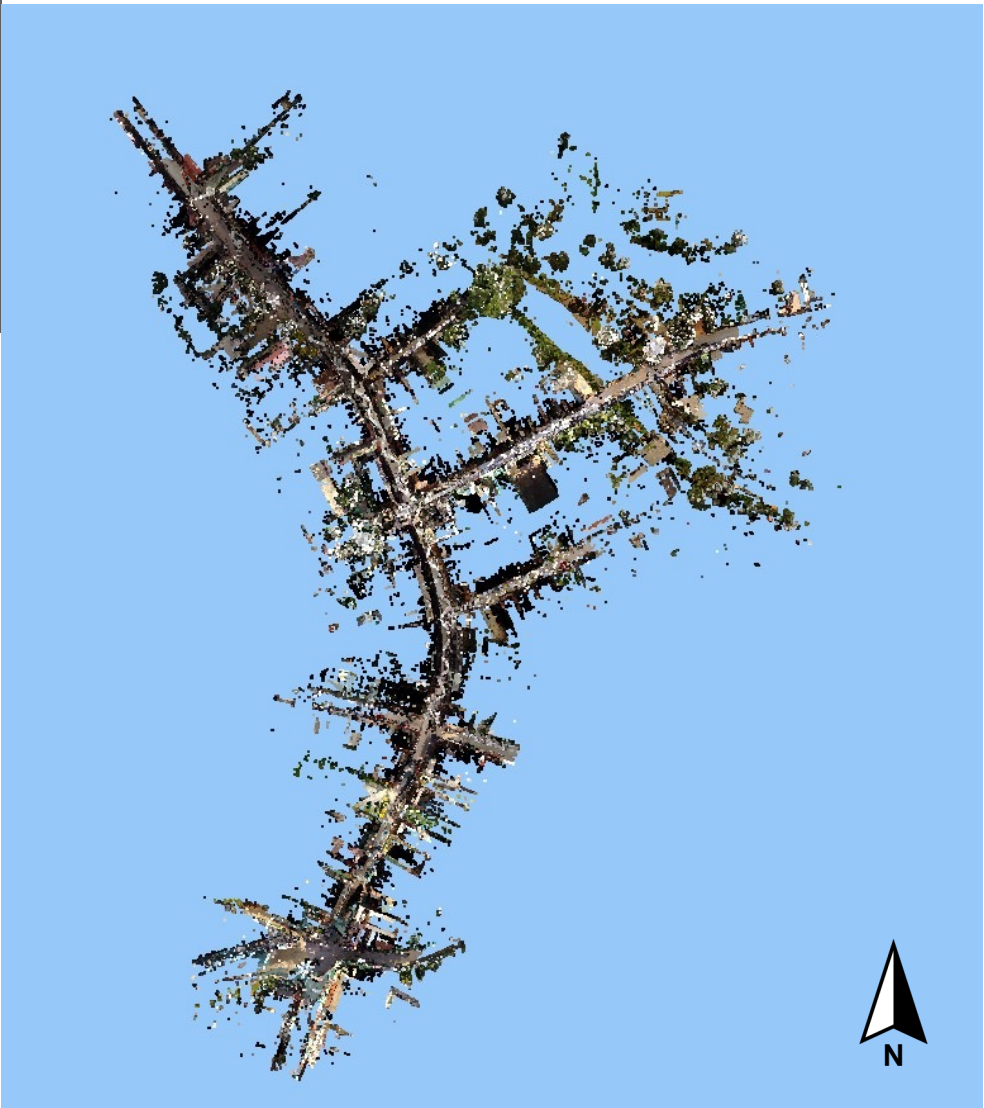

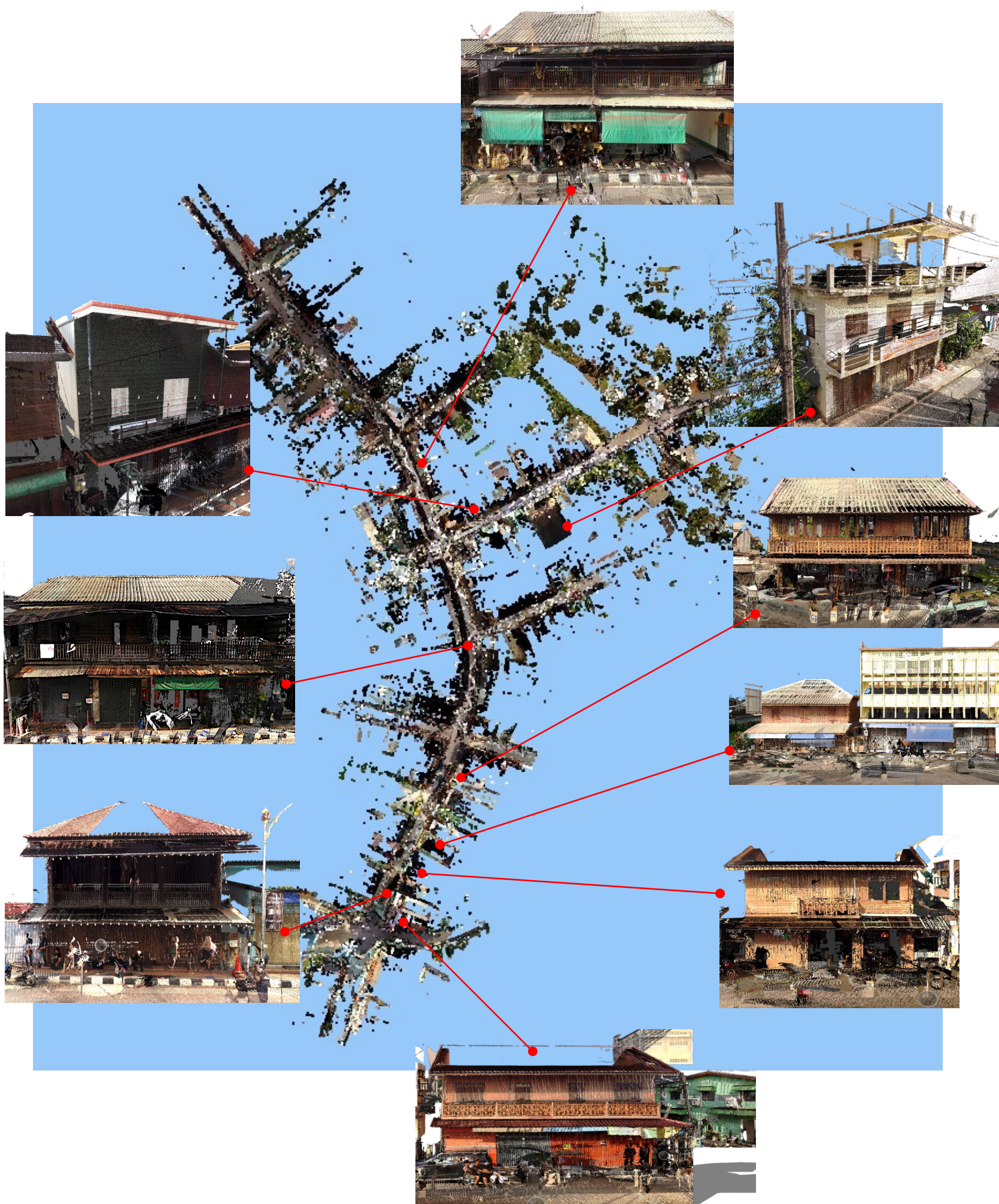
KEY PLAN

1 ถนน สุนทรโวหาร	5 สะพานไม้	9 ซอย สุนทรโวหาร 7
2 ซอย สุนทรโวหาร 1	6 สะพาน 100 ปี	10 ซอย สุนทรโวหาร 9
3 หอสมุดเมืองแกลง	7 ถนนโพธิ์ทอง	
4 ซอย สุนทรโวหาร 3	8 ซอย สุนทรโวหาร 5	

ภาพที่ 28 ขอบเขตการใช้เครื่องสแกน 3D ในการสำรวจอาคาร
ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 29 ภาพด้านหน้าอาคารจากการใช้ Software ของเครื่องสแกน 3D
 ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

ภาพที่ 30 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 229/1 และบ้านเลขที่ 301
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number
SY16

ร้านขายน้ำผลไม้ปั่น บ้านเลขที่ 216

อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา

ระดับหลังคา+7.0

ระดับอะเส+6.0

ระดับพื้นชั้น2+3.0

ระดับพื้นฟุตบาท+0.3

2.6 2.6 2.6 2.6 10.5

ภาพที่ 31 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 216

ที่มา คณะทำงาน

 ถนนสุนทรโวหาร

code number SY05

Unvirgin90's เป็นร้านอาหารและร้านนึ่งซิวในตอนกลางคืน บ้านเลขที่ 289

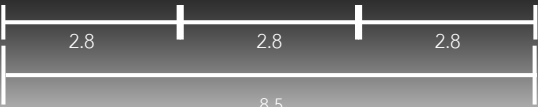
เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

ระดับหลังคา+8.3

ระดับบ่อเส+6.6

ระดับพื้นชั้น2+3.6

ระดับพื้นฟุตบอล+0.3

ภาพที่ 32 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 289
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number
SY07

ไม่มีบ้านเลขที่
เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

code number
SY06

อาคารพาณิชย์ให้เช่า บ้านเลขที่ 285
อาคารคอนกรีต

ระดับหลังคา+7.3

ระดับอะเส+6.9

ระดับพื้นชั้น2+3.8

ระดับพื้นฟุตบาท+0.3

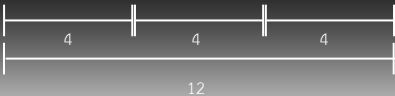
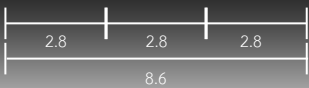
ระดับหลังคา+13.6

ระดับอะเส+10.6

ระดับพื้นชั้น3+7.1

ระดับพื้นชั้น2+3.9

ระดับพื้นฟุตบาท+0.3

ภาพที่ 33 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 285
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number SY08

จง ชง Jong Chong เปนร้านกาแฟ บ้านเลขที่ 277/2 เรือน
แถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

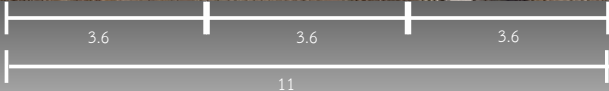

ระดับหลังคา+9.5

ระดับอะเส+6.5

ระดับพื้นชั้น2+4.0

ระดับพื้นฟุตบาท+0.3

ภาพที่ 34 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 277/2
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number SY14

บ้านขุนริ้วมพราหมณ์ (บ้านอดีตนายอำเภอแกลง) บ้านเลขที่ 208
เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

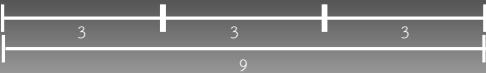

ระดับหลังคา+9.3

ระดับอะเส+6.1

ระดับพื้นชั้น2+3.2

ระดับพื้นปูบาท+0.3

ภาพที่ 35 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 208
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number SY61

บ้านเลขที่ 215 ยอดเพชร สมุนไพร ร้านขายสมุนไพร บ้านเลขที่

213 ร้านขายเครื่องจักสาน

เรือนแถวไม้กิ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

ระดับหลังคา+9.25

ระดับอะเส+5.7

ระดับพื้นชั้น2+3.5

ระดับพื้นฟุตบอล+0.3

2.6

2.6

5.2

10.4

ภาพที่ 36 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 213
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number SY26

บ้านเลขที่ 152 กว้างจับ ณ - เมืองแก่ง
เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา

ระดับหลังคา+9.5

ระดับอะเส+6.7

ระดับพื้นชั้น2+3.6

ระดับพื้นปูบาท+0.3

ภาพที่ 37 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 152
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number SY46

บ้านเลขที่ 3 ร้านเสริมศรียานิช เป็นร้านขายภาพวาดกึ่ง work shop
เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา

ภาพที่ 38 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 3
ที่มา คณะทำงาน

ถนนสุนทรโวหาร

code number SY56

เป็นอาคารคอนกรีตหลังแรก บ้านเลขที่ 20

อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา

ระดับหลังคา+11.5
ระดับอะเส+10.5
ระดับพื้นชั้น3+7.2
ระดับพื้นชั้น2+3.3
ระดับพื้นพตบาท+0.3

ภาพที่ 39 ภาพสถาปัตยกรรมด้านหน้าอาคารเลขที่ 20
ที่มา คณะทำงาน

- 1 SY5-03 ร้านดอกไม้
- 2 SY5-02 ร้านกรอบรูป
- 3 SY5-01 คิงส์
- 4 SY6-01 ร้านรองเท้า
- 5 SY4-01 บ้านลุงดำ
- 6 SY2-06 บ้านผู้จัดการโรงเลื่อย
- 7 SY2-05 ร้านเจริญขวัญ
- 8 SY2-04 ร้านแกงบ้านเก่า
- 9 SY2-03 ร้านตัดผมเก่า
- 10 SY2-01 ร้านกวยจั๊บ
- 11 SY2-01 ร้านขายเครื่องไหว้เจ้า
- 12 SY1-03 ร้านจง ชง JONG CHONG
- 13 SY1-04 บ้านขุนริ้วมพราหมณ์ทิศ
- 14 SY1-02 UNVIRGIN90'S อันเวอร์จิน90'S
- 15 SY1-01 ร้านน้ำปั่น

ภาพที่ 40 แผนที่แสดงตำแหน่งอาคารที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ที่มา คณะทำงาน

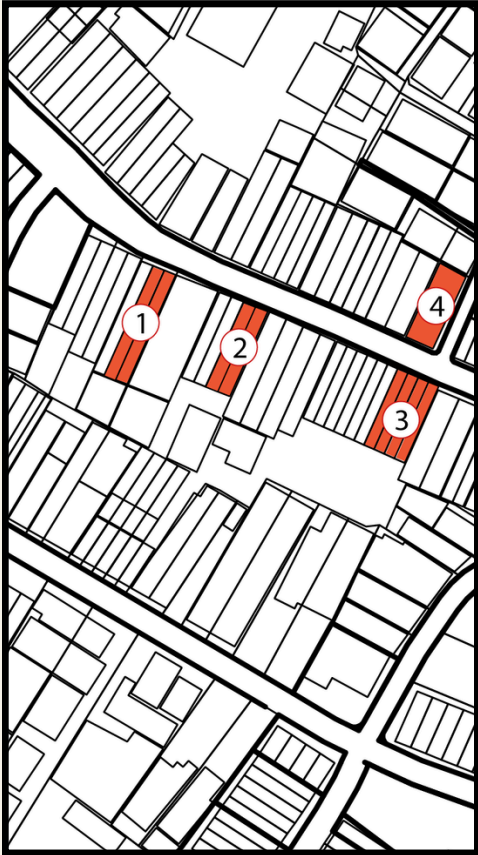
1 ABOUT

หมายเลข : SY5 - 03
กรรมสิทธิ์ -
เจ้าของบ้าน -
ผู้เช่า : ใจ
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 96-94 ถนนสุนทรโวหาร
อายุอาคาร : 70 ปีขึ้นไป
การใช้งาน ร้านขายดอกไม้ รับตัดช่อดอกไม้ สด-แห้ง

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหาเก่าแก่ อายุกว่า 70 ปีแห่งนี้เป็นตัวอย่งที่เด่นชัดของการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมดั้งเดิมให้คงอยู่ชุมชน ปัจจุบันพื้นที่ภายในได้รับการจัดสรรประโยชน์ใหม่ โดยชั้นล่างส่วนหน้าเปิดเป็นร้านขายดอกไม้ที่ช่วยสร้างชีวิตชีวาให้กับย่านเก่า ขณะที่พื้นที่ส่วนอื่นยังคงใช้เป็นที่พักอาศัยของผู้เช่า การผสมผสานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยรักษาโครงสร้างและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของตัวอาคารเอาไว้ แต่ยังสะท้อนถึงการปรับตัวและเปลี่ยนผ่านประโยชน์ใช้สอย (Adaptive Reuse) ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างลงตัวและยั่งยืน

NANA FLOWER

2 ABOUT

หมายเลข SY5-02 : ร้านกรอบรูป

กรรมสิทธิ์ -

เจ้าของบ้าน -

ผู้เช่า : คุณบุตร

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 102 ถนนสุนทรโวหาร

อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

อายุอาคาร : ประมาณ 80 ปี ผู้เช่าอยู่อาศัยประมาณ 40 ปี

การใช้งาน ขายกรอบรูป และรับงานออกแบบ

PHOTO FRAME SHOP

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : อาคารเรือยแถมไม้ 2 ชั้น 1 คูหา หลังคามุงสังกะสี ตัวเรือนยังคงโครงสร้าง และจุดเด่นของรายละเอียดไม้ฉลุที่ราวระเบียง รวมถึงช่องลมระบายอากาศ ชายคาคลุมทางเดินไว้อย่างครบถ้วนโดยไร้การต่อเติม ในอดีตอาคารหลังนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักอาศัย ก่อนที่ต่อมาจะแปรสภาพเป็นอาคารให้เช่าเพื่อการค้าขายและการอยู่อาศัยร่วมกัน ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ประวัติความเป็นมาในอดีตของอาคาร ไม่ได้ถูกส่งต่อมายังผู้เช่าคนปัจจุบัน

3 ABOUT

หมายเลข SY5-01 : คิงส์

กรรมสิทธิ์ คุณศรี

เจ้าของบ้าน คุณศรี

ผู้เช่า : -

ที่ตั้ง : บ้านที่ 118 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอแกลง จังหวัด

ระยอง

อายุอาคาร : ประมาณ 80 ปี

การใช้งาน ร้านเย็บผ้า

KING'S STORE

แม้ประวัติการก่อสร้างยุคแรกเริ่มจะไม่ปรากฏแน่ชัด
เนื่องจากเปลี่ยนมือผู้เช่า ทว่าตลอดระยะเวลากว่า
40 ปีที่ผ่านมา อาคารหลังนี้ได้ทำหน้าที่เป็นทั้งสตูดิโอ
ร้านเย็บผ้าและรังนอนของสองสามีภรรยา จวบจน
ปัจจุบันที่เหลือเพียงฝ่ายชายพำนักอยู่เพียงลำพัง
ภายในบ้านนอกจากจะอวลด้วยร่องรอยของกาล
เวลาแล้ว ยังกลายเป็นพื้นที่พิพิธภัณฑ์ขนาดย่อมที่
รวบรวมเครื่องเสียงโบราณหลากยุคสมัย ซึ่งบางเครื่อง
ยังคงส่งเสียงขับขานได้ดี พร้อมเปิดเรือนต้อนรับให้ผู้มา
เยือนได้เข้ามาศึกษาทั้งงานสถาปัตยกรรมไม้และ
สุนทรียศาสตร์ในอดีตไปพร้อมกัน

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 คูหา หลังคามุง
สังกะสีผืนนี้ สะท้อนรูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนแถวไม้ดั้งเดิม
ผนังชั้นสองตีไม้ซ้อนเกล็ดเรียบ มีหน้าต่างระบายอากาศแต่ละคูหา
ตัวอาคารไม่มีระเบียงยื่นที่ชั้นสอง แต่มีลักษณะเด่นที่น่าสนใจคือการ
เปิดทางสัญจรบริเวณประตูหลังบ้าน ให้ผู้คนจากบ้านด้านหลัง
สามารถเดินทะลุผ่านเข้ามาได้ เกิดเป็นปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ในชุมชน

4

ABOUT

หมายเลข SY6-01 :

กรรมสิทธิ์ -

เจ้าของบ้าน คุณชาญณรงค์

ผู้เช่า: -

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 141 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอแกลง

จังหวัดระยอง

อายุอาคาร : ประมาณ 100 ปี

การใช้งาน : ร้านรองเท้า

INFORMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้ดั้งเดิม จำนวน 3 คูหาหลังนี้ ถือเป็นหนึ่งในเรือนแถวที่อยู่อาศัยยุคแรกเริ่มของอำเภอแกลง ปัจจุบันตัวอาคารยังคงรักษาโครงสร้างไม้ดั้งเดิมเอาไว้ทั้งสองชั้นโดยไม่มีการปรับปรุงสะท้อนอัตลักษณ์พื้นถิ่นผ่านงานไม้ฉลุลายบริเวณช่องลมและราวระเบียงชั้นสอง แม้สภาพภายในจะทรุดโทรมไปตามกาลเวลาแต่ยังคงใช้เป็นที่พักอาศัยในปัจจุบัน

CURIO CABIN

ในด้านประวัติความเป็นมา บ้านหลังนี้ถูกส่งต่อมานานถึง 3 รุ่น โดยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังคงทำหน้าที่เป็นเรือนพักอาศัยเพียงอย่างเดียว ไม่เคยเปลี่ยนแปลงฟังก์ชัน ผู้อยู่อาศัยในปัจจุบันคือทายาทชายคนโตวัย 70 ปี ผู้รับสืบทอดมรดกตกทอดหลังนี้มา และใช้ชีวิตผูกพันอยู่ในบ้านหลังนี้มาตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบันเพียงลำพัง

5 ABOUT

หมายเลข : SY4 - 01
กรรมสิทธิ์ : คุณแม่ลุงดำ
เจ้าของบ้าน : คุณลุงดำ
ผู้เช่า : -
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 15 ถนนสุนทรโวหาร ซอย 3 อำเภอ
แก่ง จังหวัดระยอง
อายุอาคาร : 100 ปีขึ้นไป
การใช้งาน : บ้านพักอาศัย

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เดิมเป็นเรือนแถวไม้ 2 ชั้นที่สร้างขึ้นมาพร้อมกัน 3 หลัง ถูกสร้างในราว พ.ศ. 2470 ซึ่งอาคารแรกเป็นของคุณแม่ลุงดำ บ้านเลขที่ 11 อาคารถัดมาที่อยู่ติดกันเป็นของลุงดำ บ้านเลขที่ 15 อาคารถัดไปเป็นของญาติ ทั้ง 3 อาคารถูกสร้างให้อยู่ติดกัน มีอายุราว 100 ปี หลังจากคุณแม่ของลุงดำเสียชีวิต ญาติของลุงดำได้ย้ายออก ทำให้อาคารบ้านเลขที่ 11 และอาคารของญาติ ถูกปิด จึงเหลืออาคารของลุงดำ เป็นอาคารเดียวที่ยังคงมีการอาศัยอยู่ บริเวณชั้นล่างที่เป็นพื้นที่นั่งเล่น ถูกปรับสภาพพื้นด้วยปูนซีเมนต์ และผนังบางส่วนของอาคารยังคงมีไม้ที่เป็นโครงสร้างไม้เดิม คาดว่าบ้านของคุณแม่ และ ญาติ บริเวณชั้นล่าง ก็ได้รับการปรับปรุง และยังคงสภาพความเป็นเรือนแถวไม้อยู่บางส่วนเช่นกัน

DUM HOUSE

6

ABOUT

หมายเลข : SY2-06

กรรมสิทธิ์ : -

เจ้าของบ้าน : -

ผู้เช่า :

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 2 ถนนสุนทรโวหาร ซอย 3 อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง

อายุอาคาร : ประมาณ 80 ปี

การใช้งาน : เคยเป็นบ้านพักอาศัยของผู้จัดการโรงเลื่อยพงษ์เกษม

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา มีอายุประมาณ 60-80 ปี เป็นที่พักอาศัยของอดีตผู้จัดการโรงเลื่อยพงษ์เกษม ปัจจุบันเป็นของทายาทรุ่นต่อมา อาคารที่มีเอกลักษณ์สะท้อนประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานและการค้าไม้ในย่านอำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยตัวบ้านตั้งอยู่ไม่ไกลจากแหล่งที่มาของไม้และการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ โครงสร้างหลักเป็นไม้เนื้อแข็งคุณภาพสูง แสดงถึงความประณีตในการเข้าไม้ ชั้นล่างเป็นโถงโล่ง ด้านหน้าเป็นประตูบานเฟี้ยม

SHOP

7

ABOUT

หมายเลข : SY2-05

กรรมสิทธิ์ : -

เจ้าของบ้าน : คุณสายใจ เจริญขวัญ

ผู้เช่า :

ที่ตั้ง : 221 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

อายุอาคาร : 100 ปีขึ้นไป

การใช้งาน : ร้านค้าจำหน่ายเครื่องมือการเกษตรและอุปกรณ์ประมง

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา เป็นร้านค้าเก่าแก่คู่ตลาดสามย่านของคหบดีคนสำคัญ เจ้าแก้วหลาย เจริญขวัญในอดีตเป็นทั้งร้านค้าและที่ตั้งของโรงสีบริเวณริมแม่น้ำ ปัจจุบันทายาทยังเปิดเป็นร้านจำหน่ายเครื่องมือการเกษตรและอุปกรณ์ประมง สืบทอดกิจการมากกว่า 100 ปี ตัวอาคารเป็นเรือนไม้ทั้งหลัง มีลักษณะเด่นที่ราวระเบียงไม้ชั้น 2 และช่องลมไม้ฉลุลาย ซึ่งถูกนำไปเป็นต้นแบบของลวดลายราวระเบียงสะพาน 100 ปี สภาพโดยรวมยังคงรักษารูปแบบอาคารดั้งเดิมไว้ได้เป็นอย่างดี สะท้อนประวัติศาสตร์การค้าและวิถีชีวิตของชุมชนในอำเภอแกลง จังหวัดระยองได้อย่างชัดเจน

8

ABOUT

หมายเลข : SY2-03

กรรมสิทธิ์ : ตระกูลวรพรม

เจ้าของบ้าน : -

ผู้เช่า : -

ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 15 ถนนโพธิทอง

อายุอาคาร : 100 ปีขึ้นไป

การใช้งาน : ร้านตัดผมเก่าที่ปิดตัว

BARBER

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : ในอดีตเคยเป็นร้านตัดผม และเคยมีผู้เช่าเป็นร้านตัดผมชาย ในปัจจุบันได้ปิดตัวลงแล้ว ยังคงสภาพอาคารเดิมในยุคแรกเป็นเรือนแถวไม้ 2 ชั้นแบบดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ ตัวเรือนถูกแยกอาคารเป็น 2 หลัง เรือนหลักด้านหน้า เว้นพื้นที่โล่งกลางอาคาร และเรือนหลังเล็กชั้นเดียวทางด้านหลัง รายละเอียดของอาคารโดยเฉพาะประตูบานเฟี้ยมไม้ด้านหน้า ผนังไม้ ประตูหน้าต่าง และราวระเบียงชั้น 2 ยังคงความสมบูรณ์สวยงาม ถือเป็นตัวแทนของอาคารเรือนแถวไม้ยุคแรกของตลาดสามย่าน อำเภอกลาง จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นย่านการค้าเก่าแก่ที่มีอายุกว่า 100 ปี

9 ABOUT

หมายเลข : SY2 - 04
กรรมสิทธิ์ : แม่คุณมานะ
เจ้าของบ้าน : คุณมานะ
ผู้เช่า : -
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 3 ถนนสุนทรโวหาร ซอย5 อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง
อายุอาคาร : 89 ปี
การใช้งาน : ร้านเสริมศรีพานิช เป็นร้านขายภาพวาดกึ่ง work shop

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้กึ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา ที่ตั้งของอาคารเคยเป็นที่ดินของเจ้าเมืองที่สร้างในราว พ.ศ 2480 ในช่วงสงครามโลก คุณแม่ของคุณมานะ ย้ายหนีสงคราม มาซื้ออาคารหลังนี้ในราคา 30,000 บาท คุณแม่ของคุณมานะอาศัยอยู่จนให้กำเนิดคุณมานะ จนกระทั่งเสียชีวิต อาคารหลังนี้เดิมเป็นไม้อาคารไม้เก่า 2 ชั้น ไม้ที่ได้จากโรงเลื่อยประจำเมือง ได้รับการปรับปรุงมาทั้งหมด 3 ครั้ง ปัจจุบันเป็นอาคารกึ่งไม้กึ่งปูน บริเวณชั้นล่างเทพื้นด้วยปูนซีเมนต์ และผนังก่ออิฐฉาบปูน บริเวณชั้น 2 ยังคงเป็นไม้อยู่ แต่ได้รับการบำรุงทำสีใหม่ ด้วยความรักและความผูกพันกับอาคารไม้ คุณมานะ ได้เอาไม้ที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของผนังมาปูทับพื้นปูนซีเมนต์ของพื้นชั้นล่าง เป็นโลโก้สำหรับประกอบอาชีพในการวาดภาพ

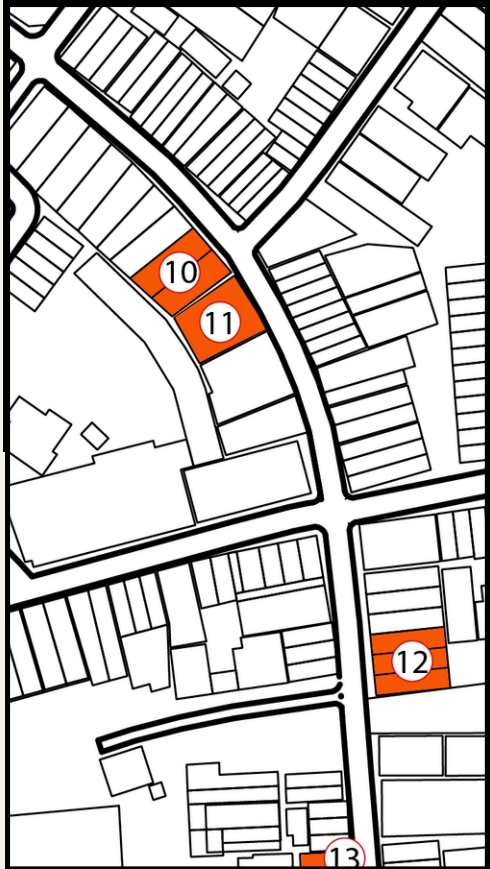
10 ABOUT

หมายเลข : SY2-01
กรรมสิทธิ์ : -
เจ้าของบ้าน : พี่เต้
ผู้เช่า : -
ที่ตั้ง : 189 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
อายุอาคาร : 70+
การใช้งาน : อังคณาพานิช ร้านขาย เครื่องไหว้เจ้า

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้กิ่งปูน 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา ย้อนกลับไปในอดีต อาคารหลังนี้เคยเป็นหนึ่งในจุดจุดหมายทางเศรษฐกิจสำคัญของตลาดสามย่าน พ่อค้าเสื่อสายจิ้นมองเห็นโอกาสทางธุรกิจจึงของเช่าที่ดินราชพัสดุริมถนนสุนทรโวหารสร้างอาคารเรือนแถวไม้จำนวน 40 คูหา ด้วยความโดดเด่นของทำเลที่ตั้ง นอกจากเป็นอาคารร้านขายของชำในอดีต ยังทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างถนนด้านหน้าสู่พื้นที่ตลาดด้านหลัง โดยตัวอาคารดั้งเดิมได้รับการปรับปรุงให้มีทางเดินทะลุผ่านเข้า-ออกได้ทั้งสองฝั่ง เอื้อให้ผู้คนในชุมชนใช้เป็นเส้นทางสัญจรลัดเลาะไปมาในชีวิตประจำวัน การเปิดพื้นที่อาคารให้กลมกลืนไปกับวิถีการเดินทางของชุมชน

SHOP

11 ABOUT

หมายเลข : SY2-01
กรรมสิทธิ์ : -
เจ้าของบ้าน : พี่เต้
ผู้เช่า : นนท์
ที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 152 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง
อายุอาคาร : 60 ปี
การใช้งาน : ร้านกวยจ๊ับ

ประวัติโดยสังเขป เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา เป็นอาคารที่
สร้างบนที่ดินราชพัสดุ เคยเป็นร้านขายของชำรวม 4 คูหา อาคารหลัง
นี้เดิมที่เป็นพื้นที่ให้เช่าที่ผ่านการผลัดเปลี่ยนมาหลายธุรกิจ จนกระทั่ง
“ นนท์ ” ผู้เช่าอาคารคนปัจจุบัน ได้เข้ามาพลิกฟื้นใหม่อีกครั้ง เปิดเป็น
ร้านกวยจ๊ับเมืองแกลง โดยตั้งใจคงโครงสร้างและเสน่ห์ความดั้งเดิมของ
ตัวอาคารเอาไว้ทั้งหมดนอกจากบรรยากาศสุดคลาสสิกแล้ว สิ่งที่ทำให้
ร้านนี้กลายเป็นที่เลื่องลือและเป็นร้านยอดนิยมประจำย่าน คือ
“รสชาติกวยจ๊ับสูตรโบราณดั้งเดิมตั้งแต่สมัยรุ่นแม่”

12 ABOUT

หมายเลข : SY1-03

กรรมสิทธิ์ : -

เจ้าของบ้าน : -

ผู้เช่า : น้อย

ที่ตั้ง : 277/2 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอ แกลง จังหวัด

ระยอง

อายุอาคาร : 70 ปี ขึ้นไป

การใช้งาน : คาเฟ่

JONG CHONG

ปัจจุบัน ตัวอาคารได้รับการปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอย (Adaptive Reuse) สู่การเป็นพื้นที่คาเฟ่ร่วมสมัย โดยเจ้าของกิจการยังคงอนุรักษ์โครงสร้างไม้และองค์ประกอบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมไว้เป็นแกนหลักอันเนื่องมาจากความตระหนักในคุณค่า ภายในมีการผสมผสานเฟอร์นิเจอร์และการตกแต่งยุคใหม่เพื่อรองรับฟังก์ชันการใช้งานในปัจจุบัน ทว่ายังคงรักษาความกลมกลืนเข้ากับเนื้อวัสดุไม้และบรรยากาศดั้งเดิมได้อย่างลงตัว จากการศึกษาบริบทโดยรอบพบว่า คาเฟ่แห่งนี้ถือเป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมเพียงไม่กี่แห่งบนถนนสุนทรโวหาร ที่ยังคงรักษาโครงสร้างไม้ดั้งเดิมเอาไว้ได้อย่างสมบูรณ์และใช้งานได้อย่างมีชีวิตชีวา

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา เก่าแก่อายุกว่า 70 ปีหลังนี้ อาคารขึ้นถูกสร้างโดยเจ้าของดั้งเดิม มีลักษณะร่วมสมัยกับเรือนแถวในยุคก่อนหน้า วัสดุโดยรวมเป็นไม้ มีระเบียงยาวตลอดแนวชั้นสอง อาคารถูกปรับปรุงให้เป็นคาเฟ่โดดเด่นด้วยการจัดพื้นที่ภายในโปร่งโล่ง (Double Space) ควบคู่กับการเปิดพื้นที่โล่ง (Courtyard) ซึ่งนับเป็นเอกลักษณ์การออกแบบที่โดดเด่นในยุคสมัยนั้น เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานในปัจจุบัน การระบายอากาศรวมถึงการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่ตัวอาคาร

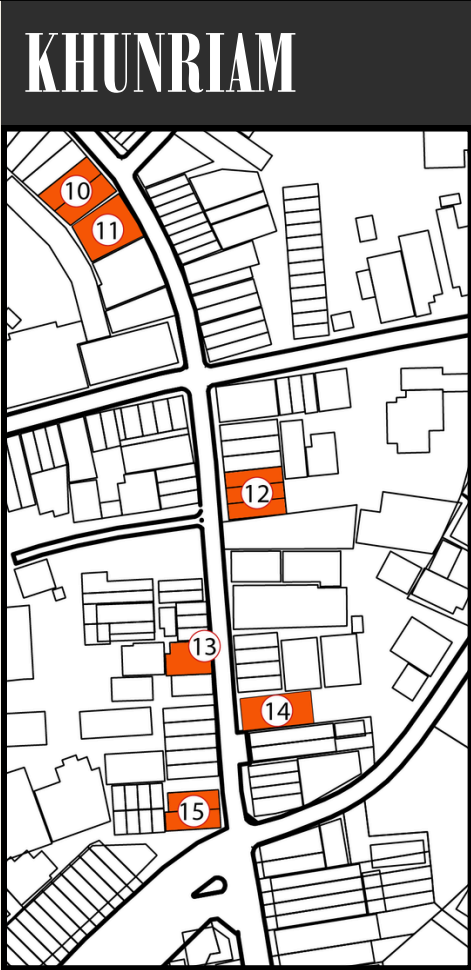

13 ABOUT

หมายเลข : SY1-04
กรรมสิทธิ์ : ขุนเรียมพราหมทัต (อดีตนายอำเภอแกลง)
เจ้าของบ้าน : ขุนเรียมพราหมทัต (อดีตนายอำเภอแกลง)
ผู้เช่า : -
ที่ตั้ง : เลขที่ 208 ถนนสุนทรโวหาร ตำบลทางเกวียน อำเภอ
แกลง จังหวัดระยอง
อายุอาคาร : 84 ปี
การใช้งาน : ปัจจุบันพื้นที่เรียนรู้คนในชุมชน

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : บ้านขุนเรียมพราหมทัต เป็นเรือนไม้โบราณ 2 ชั้น
จำนวน 3 คูหา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2485 ในช่วงที่ขุนเรียมพราหมทัต
ดำรงตำแหน่งนายอำเภอคนที่ 7 ของเมืองแกลง (พ.ศ. 2479-2488)
ตัวอาคารมีลักษณะเด่นคือเรือนประธานด้านหน้า มีสะพานเชื่อมไปสู่
เรือนบริวารด้านหลัง หลังคาทรงปั้นหยา ฝ้าไม้ตะแบกปา และประตู
บานเฟี้ยมไม้สัก สะท้อนรูปแบบสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตของ
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในยุคก่อน ปัจจุบันทายาทได้มอบบ้านให้เทศบาล
ตำบลเมืองแกลงเพื่ออนุรักษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและ
ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

14 ABOUT

หมายเลข SY1-02

กรรมสิทธิ์ : -

เจ้าของบ้าน : ไม่ทราบชื่อ แต่เป็นเจ้าของ

ผู้เช่า : -

ที่ตั้ง : 289 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอ แกลง จังหวัด ระยอง

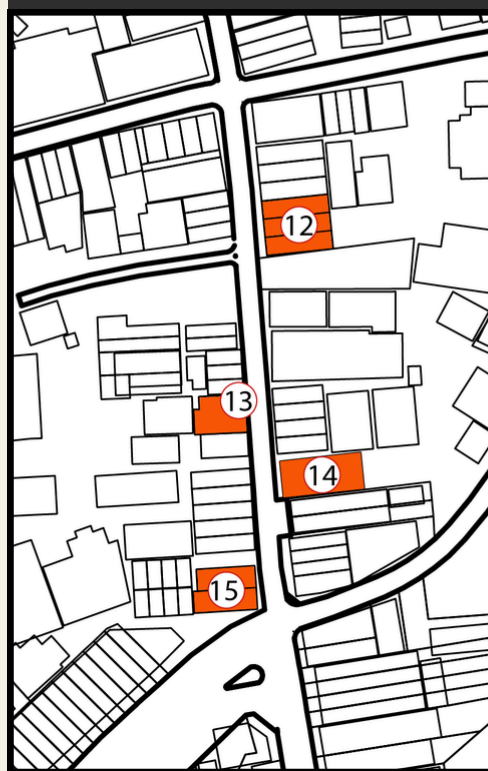
อายุอาคาร : 70 ปี ขึ้นไป

การใช้งาน : ร้านอาหาร บาร์

INFOMATION

ประวัติโดยสังเขป : เรือนแถวไม้ 2 ชั้น จำนวน 3 คูหา ที่สร้างในยุคเปลี่ยนผ่าน ถูกออกแบบปรับปรุงบ้านไม้ดั้งเดิมอายุกว่า 70 ปี จากรูปแบบเรือนแถวเดิม โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การสร้างสรรค์พื้นที่ภายในแบบโล่ง Double Space ผสานเข้ากับการใช้พื้นที่โล่งกลางอาคาร (Courtyard) เพื่อเปิดรับแสงธรรมชาติและเอื้อต่อระบบหมุนเวียนอากาศภายในอาคาร การจัดสรรพื้นที่สำหรับการใช้งานในปัจจุบันเช่นนี้นับเป็นแนวคิดที่ล้ำสมัยและแตกต่างจากรูปแบบบ้านพักอาศัยยุคก่อนอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจในบริบทสภาพแวดล้อมและการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พักอาศัยมาตั้งแต่อดีต

UNVERGIN 90'S

15 ABOUT

หมายเลข SY1-01

กรรมสิทธิ์ : -

เจ้าของบ้าน : -

ผู้เช่า : วีระพันธ์

ที่ตั้ง : 216 ถนนสุนทรโวหาร อำเภอ แกลง จังหวัด

ระยอง

อายุอาคาร : ประมาณ 13 ปี

การใช้งาน : ขายนํ้าป่น

ประวัติโดยสังเขป : อาคารคอนกรีต 2 ชั้น จำนวน 2 คูหา รูปแบบใหม่ ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุนทรโวหาร อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ตัวอาคารสะท้อนถึงโครงสร้างและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในย่านการค้าเก่าของชุมชนอย่างชัดเจน ในด้านการจัดสรรพื้นที่ใช้สอย (Function) บริเวณชั้นล่างเปิดใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์กรรมและค้าขาย ในขณะที่พื้นที่ชั้นบนจัดวางให้เป็นส่วนพักอาศัยและพื้นที่เก็บของ แม้ในปัจจุบันอาคารจะเปลี่ยนผ่านสู่การครอบครองโดยผู้เช่ารายใหม่จนทำให้ไม่ทราบข้อมูลประวัติการก่อสร้างและการใช้งานแรกเริ่ม

SMOOTHIE

บทที่ 3

การจำแนกรูปแบบสถาปัตยกรรม

3.1 การวิเคราะห์รูปแบบอาคาร

จากการสำรวจรูปแบบอาคารในพื้นที่ตลาดสามย่าน อำเภอคลอง จังหวัดระยอง พบว่ารูปแบบสถาปัตยกรรมของอาคารสามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ ได้แก่

(1) **เรือนแถวไม้และห้องแถวไม้ดั้งเดิม** เป็นรูปแบบที่แสดงถึงระยะเริ่มต้นของการตั้งถิ่นฐานทางการค้าในพื้นที่ โดยมีลักษณะเด่นคืออาคารไม้สองชั้น ใช้ประตูเพี้ยมไม้เปิดเต็มหน้าร้านเพื่อรองรับกิจกรรมการค้า และมีช่องลมไม้ฉลุซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของช่างพื้นถิ่น อาคารประเภทนี้ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 80 ปี และยังคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาการก่อสร้างดั้งเดิมไว้เป็นอย่างดี

(2) **เรือนแถวไม้กึ่งปูนยุคเปลี่ยนผ่าน** สะท้อนช่วงเวลาที่ชุมชนเริ่มปรับเปลี่ยนวัสดุก่อสร้างจากไม้มาเป็นก่ออิฐถือปูน โดยชั้นล่างก่ออิฐเพื่อเพิ่มความแข็งแรงและลดความเสี่ยงจากอัคคีภัย ขณะที่ชั้นบนยังคงใช้โครงสร้างไม้และผนังไม้ ลักษณะดังกล่าวแสดงถึงการปรับตัวของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และข้อจำกัดด้านวัสดุก่อสร้างในแต่ละยุค

(3) **อาคารโคโลเนียลผสมจีน (Colonial & Sino-Influence Style)** พบในอาคารที่มีการประดับตกแต่งลวดลายไม้ฉลุ บริเวณชายคา ช่องลม และระเบียง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมตะวันตกผสมผสานกับวัฒนธรรมจีน อาคารประเภทนี้มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมสูงและถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สร้างอัตลักษณ์ของย่านตลาดสามย่าน

(4) **อาคารพาณิชย์คอนกรีตยุคแรก** ในยุคที่ย่านการค้ามีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก ส่งผลถึงพัฒนาการของอาคารค้าขายเรือนแถวไม้ เริ่มมีวัสดุสมัยใหม่ในการก่อสร้างอาคาร โดยเฉพาะคอนกรีตที่เข้ามาในพื้นที่อย่างแพร่หลาย ทำให้วิวัฒนาการของอาคารจึงเริ่มเปลี่ยนเป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตทั้งหลัง ผนังก่ออิฐฉาบปูน มีความกว้าง ความสูง และจำนวนชั้นของอาคารมากขึ้น แต่อาคารคอนกรีตในยุคแรกก็ยังมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมคล้ายกับเรือนแถวยุคก่อนหน้า

(5) **อาคารพาณิชย์ร่วมสมัย (Modern Shophouses)** เป็นผลจากการพัฒนาเมืองในช่วงหลัง โดยใช้โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก เน้นความแข็งแรง ความสะดวกในการใช้สอย และการรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีรูปแบบที่แตกต่างจากอาคารดั้งเดิม แต่ก็สะท้อนพัฒนาการของพื้นที่และการปรับตัวของย่านการค้าให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

การจำแนกรูปแบบสถาปัตยกรรม ใช้หลักการวิเคราะห์ 5 มิติในทุกประเภทอาคาร ได้แก่

(1) ลักษณะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Characteristics)

เช่น รูปทรงอาคาร ระบบโครงสร้าง วัสดุ หลังคา ช่องเปิด องค์ประกอบตกแต่ง

(2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical Development)

อาคารสะท้อนยุคใด และมีความสัมพันธ์กับการเติบโตของตลาดสามย่านอย่างไร

(3) คุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Significance)

เช่น คุณค่าด้านศิลปกรรม เทคโนโลยีการก่อสร้าง เอกลักษณ์ของช่างพื้นถิ่น

(4) ความสัมพันธ์กับบริบทเมือง (Urban Context)

การเรียงตัวของอาคาร แนวอาคาร การสร้างพื้นที่สาธารณะ และความต่อเนื่องของย่าน

(5) ศักยภาพในการอนุรักษ์ (Conservation Potential)

สภาพการคงอยู่ขององค์ประกอบดั้งเดิม ความสมบูรณ์ และความเหมาะสมในการอนุรักษ์

1. อาคารเรือนแถวไม้และห้องแถวไม้ดั้งเดิม	
รายละเอียดทางสถาปัตยกรรม	ภาพลักษณะทางสถาปัตยกรรม
(1) ลักษณะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Characteristics) อาคารเรือนแถวไม้และห้องแถวไม้โบราณที่พบในพื้นที่ตลาดสามย่าน ส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ 2 ชั้น ก่อสร้างด้วยโครงสร้างไม้เนื้อแข็ง วางผังพื้นอาคารแบบหน้าลึก (Deep Plan) เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินริมถนนอย่างคุ้มค่า อาคารมีหน้ากว้างประมาณ 1-2 คูหา และเรียงตัวต่อเนื่องตามแนวถนนสายหลักของตลาด ชั้นล่างออกแบบเป็นพื้นที่ค้าขาย เปิดหน้าร้านด้วยประตูเพี้ยมไม้เต็มช่วงเสา สามารถเปิดโล่งได้ตลอดแนวเพื่อเชื่อมต่อพื้นที่ค้าขายกับถนนโดยตรง ส่วนชั้นบนใช้เป็นพื้นที่พักอาศัย มีระเบียงไม้ด้านหน้า ราวกันตกไม้ และช่องเปิดบานไม้สำหรับรับลมและแสงธรรมชาติ หลังคาส่วนใหญ่เป็นทรงจั่วหรือทรงปั้นหยา ซึ่งเดิมมุงด้วยกระเบื้องดินเผาหรือกระเบื้องว่าว ก่อนจะเปลี่ยนเป็นสังกะสีหรือกระเบื้องซีเมนต์ในช่วงหลัง (2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical Development) อาคารประเภทนี้เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงที่ตลาดสามย่านเริ่มพัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้าของอำเภอ แกลง สอดคล้องกับการขยายตัวของการคมนาคมและการตั้งถิ่นฐานตามแนวถนน อาคารหลายหลังมีอายุประมาณ 80 -100 ปี และบางหลังมีอายุมากกว่า 100 ปี แสดงให้เห็นว่าเป็นอาคารรุ่นแรกของการพัฒนาย่านตลาด (3) คุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Significance) อาคารเรือนแถวไม้และห้องแถวไม้โบราณมีคุณค่าทั้งใน ด้านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงสร้างไม้ ระบบประตูเพี้ยม ระเบียงไม้ และรายละเอียดงานช่าง เป็นหลักฐานของเทคนิคการก่อสร้างในอดีตที่สะท้อนความชำนาญของช่างพื้นถิ่น รวมทั้งการเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมกับภูมิอากาศและทรัพยากรในพื้นที่ (4) ความสัมพันธ์กับบริบทเมือง (Urban Context) อาคารเรือนแถวไม้มีการเรียงตัวต่อเนื่องตามแนวถนน เกิดเป็นแนวอาคาร (Street Wall) ที่มีจังหวะ ความสูง สัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่งผลให้เกิดเอกภาพของภูมิทัศน์เมือง สร้างขอบเขตพื้นที่สาธารณะของย่านตลาดอย่างชัดเจน (5) ศักยภาพในการอนุรักษ์ (Conservation Potential) เมื่อพิจารณาร่วมกับอายุอาคารและการเรียงตัวต่อเนื่องของกลุ่มอาคาร จึงเห็นได้ว่าเรือนแถวไม้และห้องแถวไม้โบราณเป็นองค์ประกอบสำคัญของภูมิทัศน์วัฒนธรรมในตลาดสามย่าน มีศักยภาพสูงต่อการอนุรักษ์ทั้งในระดับอาคารรายหลังและในระดับกลุ่มอาคาร โดยควรมุ่งเน้นการรักษาโครงสร้างไม้ รายละเอียดงานช่างพื้นถิ่น และภาพลักษณ์ของแนวอาคารริมถนน ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อาคารอย่างเหมาะสม เพื่อให้การอนุรักษ์สามารถดำเนินไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของชุมชน	หมายเลข 39 อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี หมายเลข 21 อายุอาคาร : มากกว่า 100 ปี หมายเลข 84 อายุอาคาร : มากกว่า100 ปี หมายเลข 17 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี หมายเลข 81 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี หมายเลข 72 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี หมายเลข 74 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี หมายเลข 69 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

2. เรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูน ยุคเปลี่ยนผ่าน

รายละเอียดทางสถาปัตยกรรม

(1) ลักษณะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Characteristics)
อาคารเรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูนยุคเปลี่ยนผ่านเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่สะท้อนการผสมผสานระหว่างเทคนิคการก่อสร้างแบบดั้งเดิมกับวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ โดยทั่วไปเป็นอาคารสูง 2 ชั้น ชั้นล่างก่ออิฐถือปูนหรือคอนกรีตเพื่อเพิ่มความแข็งแรงและความทนทาน ขณะที่ชั้นบนยังคงใช้โครงสร้างไม้ ผนังไม้ และองค์ประกอบไม้ เช่น ประตูหน้าต่าง ระเบียง และลูกกรงไม้ พื้นที่ชั้นล่างออกแบบให้เป็นพื้นที่ค้าขาย มีช่องเปิดขนาดใหญ่หรือประตูบานเฟี้ยมสำหรับเชื่อมต่อกับพื้นที่สาธารณะ ส่วนชั้นบนใช้เป็นพื้นที่พักอาศัย มีช่องเปิดและระเบียงที่ช่วยระบายอากาศตามหลักภูมิสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น หลังคาส่วนใหญ่เป็นทรงจั่วหรือทรงปั้นหยา และในหลายหลังมีการเปลี่ยนวัสดุผนังหลังคาในช่วงหลังเพื่อยืดอายุการใช้งาน

(2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical Development)
อาคารประเภทนี้เกิดขึ้นในช่วงที่ตลาดสามย่านมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเริ่มรับอิทธิพลของวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ โดยเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากการก่อสร้างด้วยไม้ทั้งหลังไปสู่การใช้อิฐและคอนกรีตในส่วนฐานอาคาร ซึ่งมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น อาคารกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงประมาณ 50-100 ปี สะท้อนพัฒนาการของตลาดสามย่านในช่วงที่กิจกรรมทางการค้ามีความคึกคัก

(3) คุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Significance)
เรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูนมีคุณค่าในฐานะ "สถาปัตยกรรมยุคเปลี่ยนผ่าน" (Transitional Architecture) ซึ่งสะท้อนการปรับตัวของชุมชนต่อความเปลี่ยนแปลงของวัสดุ เทคโนโลยี และรูปแบบการใช้ชีวิต โดยยังคงรักษารูปแบบองค์ประกอบสำคัญของเรือนแถวไม้ดั้งเดิม เช่น ระเบียงไม้ หน้าต่างไม้ และสัดส่วนของอาคารไว้ ขณะเดียวกันก็เพิ่มความแข็งแรงด้วยโครงสร้างก่ออิฐหรือคอนกรีตในชั้นล่าง

(4) ความสัมพันธ์กับบริบทเมือง (Urban Context)
อาคารเรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูนยังคงเรียงตัวต่อเนื่องตามแนวถนนสายหลักของตลาดสามย่าน และรักษาระยะร่น ความสูง และจังหวะของแนวอาคารให้สอดคล้องกับอาคารไม้ดั้งเดิม ส่งผลให้ภูมิทัศน์ของย่านยังคงมีเอกภาพ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงวัสดุและรายละเอียดบางส่วน

(5) ศักยภาพในการอนุรักษ์ (Conservation Potential)
อาคารเรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูนยุคเปลี่ยนผ่านมีศักยภาพสูงในการอนุรักษ์ เนื่องจากยังรักษารูปแบบโครงสร้างหลักและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมดั้งเดิมไว้ได้ แม้จะมีการปรับปรุงวัสดุบางส่วนเพื่อรองรับการใช้งานในปัจจุบัน การอนุรักษ์ควรมุ่งเน้นการรักษาองค์ประกอบไม้ที่ยังคงเหลืออยู่ การซ่อมแซมโครงสร้างด้วยวัสดุที่เหมาะสม และการควบคุมการต่อเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อสัดส่วนและภาพลักษณ์ของอาคาร

ภาพลักษณะทางสถาปัตยกรรม

หมายเลข 78 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

หมายเลข 79 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

หมายเลข 75 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 49 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 50 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 51 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 38 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

หมายเลข 36 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

3.อาคารสถาปัตยกรรมโคโลเนียลผสมจีน

รายละเอียดทางสถาปัตยกรรม

(1) ลักษณะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Characteristics)
อาคารประเภทนี้เป็นอาคาร 2 ชั้น ก่ออิฐถือปูน มีการตกแต่งด้านหน้าด้วยองค์ประกอบที่ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมตะวันตกผสมผสานกับศิลปกรรมจีน เช่น ชุมโค้ง เสาประดับ บัวปูน ช่องลมปูนปั้น หน้าต่างบานสูง และลวดลายปูนประดับเหนือช่องเปิด ขณะเดียวกันยังคงมีผังอาคารแบบห้องแถวและการใช้พื้นที่ชั้นล่างเพื่อการค้าเช่นเดียวกับเรือนแถวพื้นถิ่น

(2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical Development)
รูปแบบดังกล่าวสะท้อนช่วงที่ตลาดสามย่านได้รับอิทธิพลจากการค้าระหว่างประเทศและการเข้ามาของวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้างสมัยใหม่ในช่วงปลายรัชกาลที่ 5 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 25 ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างรูปแบบอาคารท้องถิ่นกับสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียลที่แพร่หลายในเมืองท่าของภาคตะวันออก

(3) คุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Significance)
อาคารมีคุณค่าทั้งด้านประวัติศาสตร์และศิลปกรรม เนื่องจากสะท้อนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างสังคมไทย ชุมชนชาวจีน และอิทธิพลตะวันตก รายละเอียดการตกแต่งปูนปั้นและองค์ประกอบสถาปัตยกรรมเป็นหลักฐานของการพัฒนาฝีมือช่างในช่วงเปลี่ยนผ่านของสังคมไทย

(4) ความสัมพันธ์กับบริบทเมือง (Urban Context)
อาคารกลุ่มนี้มักตั้งอยู่บริเวณแกนการค้าหลักของตลาด ทำหน้าที่เป็นจุดเด่นทางทัศนียภาพ (Visual Landmark) และช่วยสร้างความหลากหลายของภาพลักษณ์สถาปัตยกรรมภายในย่าน โดยยังคงรักษาแนวอาคารต่อเนื่องตลอดแนวถนน

(5) ศักยภาพในการอนุรักษ์ (Conservation Potential)
อาคารประเภทนี้มีศักยภาพสูงต่อการอนุรักษ์ เนื่องจากเป็นตัวแทนของพัฒนาการทางสถาปัตยกรรมที่พบไม่มากในพื้นที่ การอนุรักษ์ควรมุ่งรักษารายละเอียดตกแต่งดั้งเดิม ระบบช่องเปิด และองค์ประกอบปูนปั้น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของอาคารประเภทนี้

ภาพลักษณะทางสถาปัตยกรรม

หอประวัติเมืองแกลง (สถานที่ดำรงเดิม)

อาคารที่ว่าการอำเภอเมืองแกลง

อาคารตลาดเทศบาลเมืองแกลง

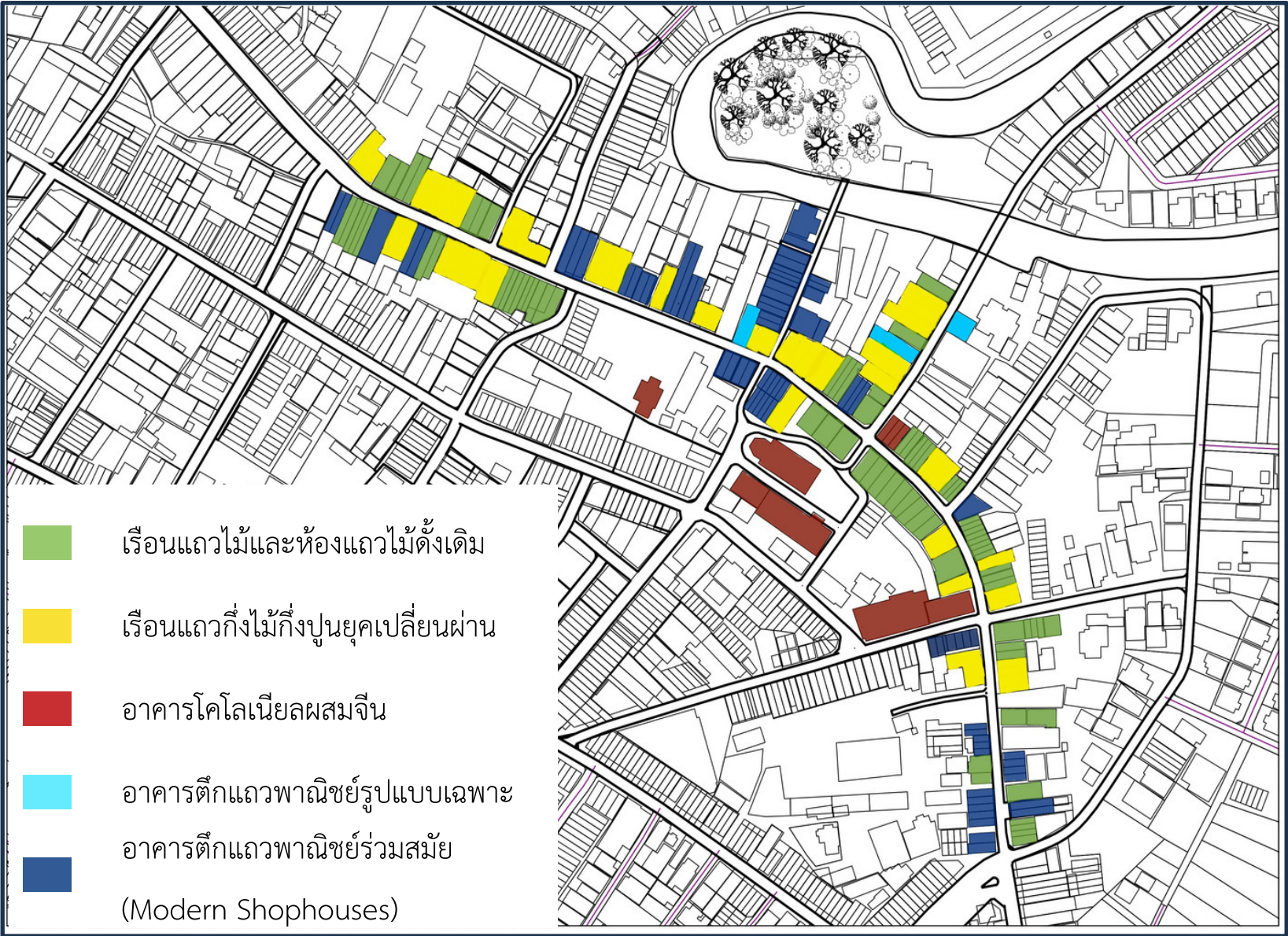
4. อาคารพาณิชย์คอนกรีตยุคแรก	
รายละเอียดทางสถาปัตยกรรม	ภาพลักษณะทางสถาปัตยกรรม
(1) ลักษณะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Characteristics) อาคารเป็นแถวคอนกรีตเสริมเหล็ก 2-3ชั้น รูปแบบเรียบง่าย เน้นความแข็งแรงและประโยชน์ใช้สอย มีช่องเปิดขนาดใหญ่ด้านหน้า ระเบียงคอนกรีต และโครงสร้างเสา-คานแบบสมัยใหม่ สัดส่วนอาคารยังคงลักษณะของอาคารพาณิชย์ที่ต่อเนื่องกันเป็นแนว (2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical Development) อาคารประเภทนี้เกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อคอนกรีตเสริมเหล็กเริ่มได้รับความนิยมแทนโครงสร้างไม้ เนื่องจากมีความแข็งแรง ทนทาน และรองรับการใช้งานเชิงพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้น (3) คุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Significance) แม้อาคารจะมีรายละเอียดตกแต่งน้อยกว่าอาคารรุ่นก่อน แต่มีคุณค่าในฐานะหลักฐานของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการก่อสร้างและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชนในช่วงหลังสงคราม (4) ความสัมพันธ์กับบริบทเมือง (Urban Context) อาคารคอนกรีตยังคงรักษาแนวอาคารริมถนนและบทบาทของอาคารพาณิชย์ไว้ ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับอาคารไม้ดั้งเดิมได้โดยไม่ทำลายโครงสร้างของย่านเมืองเก่า (5) ศักยภาพในการอนุรักษ์ (Conservation Potential) ควรเน้นการอนุรักษ์รูปแบบอาคารดั้งเดิมและการควบคุมการต่อเติมด้านหน้าอาคาร เพื่อรักษาภาพรวมของแนวอาคารและความต่อเนื่องของภูมิทัศน์เมือง	หมายเลข 82 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี หมายเลข 80 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี หมายเลข 26 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี

5. อาคารพาณิชย์ร่วมสมัย	
รายละเอียดทางสถาปัตยกรรม	ภาพลักษณะทางสถาปัตยกรรม
(1) ลักษณะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Characteristics) อาคารพาณิชย์ร่วมสมัยเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่ก่อสร้างขึ้นในช่วงเวลาหลัง มีรูปแบบเรียบง่าย เน้นพื้นที่ใช้สอยเป็นหลัก ใช้วัสดุสมัยใหม่ เช่น กระเบื้องอะลูมิเนียม และแผ่นเมทัลชีท รายละเอียดตกแต่งทางสถาปัตยกรรมมีน้อยเมื่อเทียบกับอาคารรุ่นก่อน (2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (Historical Development) อาคารประเภทนี้สะท้อนการพัฒนาของตลาดสามย่านในยุคปัจจุบัน ซึ่งต้องรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบสนองต่อมาตรฐานการก่อสร้างสมัยใหม่ (3) คุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Significance) แม้อาคารร่วมสมัยจะมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์น้อยกว่าอาคารดั้งเดิม แต่มีคุณค่าในด้านการแสดงพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของย่าน และสะท้อนการปรับตัวของชุมชนต่อบริบทเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน (4) ความสัมพันธ์กับบริบทเมือง (Urban Context) อาคารร่วมสมัยส่วนใหญ่ยังคงตั้งอยู่บนแนวอาคารเดิมของตลาด แต่บางหลังมีขนาดและรูปแบบที่แตกต่างจากอาคารประวัติศาสตร์ ส่งผลต่อความต่อเนื่องของภาพลักษณ์เมืองในบางช่วง (5) ศักยภาพในการอนุรักษ์ (Conservation Potential) แนวทางการอนุรักษ์ควรมุ่งเน้นการควบคุมรูปแบบอาคารใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทของย่านเมืองเก่า ทั้งในด้านสัดส่วน ความสูง วัสดุ และสีของอาคาร เพื่อให้การพัฒนาใหม่สามารถอยู่ร่วมกับอาคารประวัติศาสตร์ได้อย่างกลมกลืน	หมายเลข 2 อายุอาคาร : ต่ำกว่า 30 ปี หมายเลข 35 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี หมายเลข 31 อายุอาคาร : ประมาณ 50-80 ปี หมายเลข 4 อายุอาคาร : ประมาณ 30-50 ปี หมายเลข 20 อายุอาคาร : ประมาณ 80-100 ปี

3.2 แผนที่แสดงการจำแนกรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน

ภาพที่ 41 แผนที่แสดงการจำแนกรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

ภาพที่ 43 การวิเคราะห์คุณค่าอาคารเชิงสถาปัตยกรรมแต่ละรูปแบบในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

บทที่ 4

สรุปอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพและพัฒนากการแต่ละยุคสมัย

4.1 การอภิปรายเชิงความสัมพันธ์ของข้อมูลการสำรวจอาคาร

จากการวิเคราะห์ลักษณะอาคาร ประเภทอาคาร และอายุอาคารในพื้นที่ตลาดสามย่าน อำเภอคลอง จังหวัดระยอง พบว่าข้อมูลทั้งสามด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน และสะท้อนพัฒนาการของย่านการค้า ประวัติศาสตร์ได้ในหลายมิติ

ผลการวิเคราะห์ลักษณะอาคารพบว่า อาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารแถว 2 คูหา รองลงมาคืออาคารแถว 3 คูหา และอาคารแถวต่อเนื่อง โดยเฉพาะอาคารเรือนแถวไม้ที่สร้างบนที่ดินราชพัสดุจำนวน 40 คูหา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ตลาดสามย่านมีโครงสร้างทางกายภาพที่พัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการค้าริมถนนเป็นหลัก อาคารแถวที่เรียงต่อเนื่องตลอดแนวถนนเป็นลักษณะเด่นของย่านตลาดเก่าที่เกิดจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในอดีต ส่งผลให้เกิดแนวอาคารที่มีความต่อเนื่องทั้งด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมและการใช้ประโยชน์พื้นที่

เมื่อพิจารณาร่วมกับประเภทอาคาร พบว่า อาคารส่วนใหญ่เป็นเรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น รองลงมาคือเรือนไม้ 2 ชั้น และอาคารคอนกรีต แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของอาคารจากเรือนไม้แบบดั้งเดิมไปสู่โครงสร้างกึ่งไม้กึ่งปูน ในช่วงที่ชุมชนมีความเจริญเติบโตมากขึ้น การเลือกใช้วัสดุก่อสร้างที่แข็งแรงขึ้นสะท้อนถึงการปรับตัวของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และข้อกำหนดด้านความปลอดภัย ขณะเดียวกันยังคงรักษารูปลักษณ์ของอาคารพาณิชย์ดั้งเดิมไว้ในหลายส่วน ทำให้ย่านตลาดสามย่านยังคงมีเอกลักษณ์ของเมืองเก่าที่ผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นและสถาปัตยกรรมยุคเปลี่ยนผ่าน

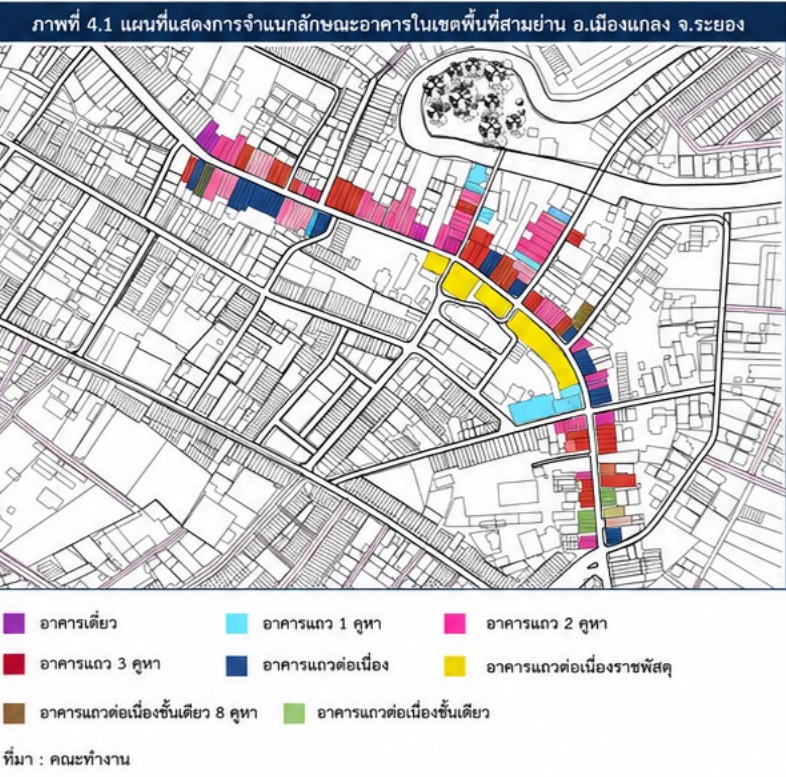
ผลการวิเคราะห์อายุอาคารยังสนับสนุนข้อค้นพบดังกล่าว โดยพบว่าอาคารส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 50–80 ปี และ 80–100 ปี ขณะที่อาคารอายุมากกว่า 100 ปีพบกระจายอยู่ในบริเวณแกนกลางของตลาด แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ศึกษา ยังคงรักษาอาคารประวัติศาสตร์ไว้ได้เป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีการปรับปรุงหรือต่อเติมอาคารในบางช่วงเวลา แต่โครงสร้างหลักและรูปแบบของย่านตลาดยังคงสืบทอดต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งสามด้านร่วมกัน พบว่าอาคารที่มีอายุค่อนข้างมากมักเป็นอาคารแถวและเรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น ซึ่งเป็นรูปแบบอาคารที่เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์เป็นอาคารพาณิชย์และที่อยู่อาศัยในอาคารเดียวกัน ลักษณะดังกล่าวสะท้อนรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชุมชนการค้าในอดีตที่ให้ความสำคัญกับการค้าริมถนนและการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า ขณะที่อาคารคอนกรีตส่วนใหญ่เป็นอาคารที่ก่อสร้างหรือปรับปรุงในระยะหลัง เพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางเศรษฐกิจและสังคม

จากข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า ตลาดสามย่านยังคงรักษาองค์ประกอบทางกายภาพของย่านการค้าเก่าไว้ได้ในระดับสูง ทั้งในด้านลักษณะอาคาร ประเภทอาคาร และอายุอาคาร ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งสามด้านแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของพัฒนาการทางสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นคุณค่าที่สำคัญต่อการอนุรักษ์เมืองเก่า และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการพัฒนาย่านตลาดสามย่านให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของพื้นที่ในอนาคต

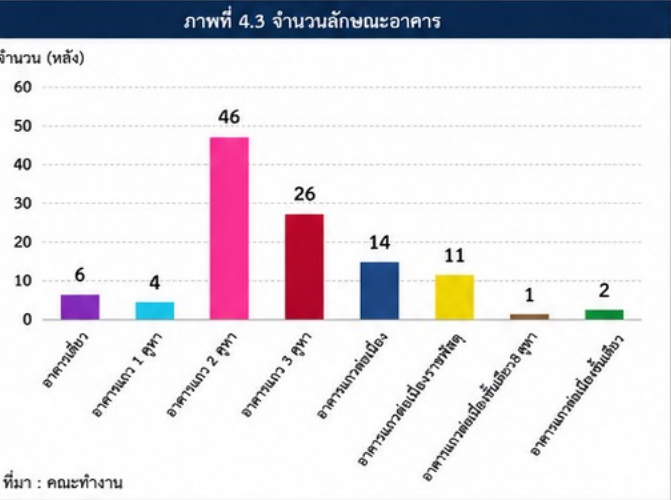

4.2 สรุปลักษณะทางสถาปัตยกรรมอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน

จากการสำรวจอาคารในพื้นที่ตลาดสามย่าน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวนทั้งหมด 110 หลัง
จำแนกตามลักษณะอาคาร ได้ 8 ประเภท ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะอาคาร		
ลักษณะอาคาร	จำนวน (หลัง)	ร้อยละ
อาคารเดี่ยว	6	5.45
อาคารแถว 1 คูหา	4	3.64
อาคารแถว 2 คูหา	46	41.82
อาคารแถว 3 คูหา	26	23.64
อาคารแถวต่อเนื่อง	14	12.73
อาคารแถวต่อเนื่องราชพัสดุ	11	10.00
อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว 8 คูหา	1	0.91
อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว	2	1.82
รวม	110	100.00

การวิเคราะห์ผล

ผลการสำรวจพบว่า ลักษณะอาคารที่พบมากที่สุด คือ “อาคารแถว 2 คูหา” จำนวน 46 หลัง คิดเป็นร้อยละ 41.82 ของอาคารทั้งหมด รองลงมาคือ “อาคารแถว 3 คูหา” จำนวน 26 หลัง คิดเป็นร้อยละ 23.64 และ “อาคารแถวต่อเนื่อง” จำนวน 14 หลัง คิดเป็นร้อยละ 12.73 ตามลำดับ ส่วน “อาคารแถวต่อเนื่องราชพัสดุ” จำนวน 11 หลัง คิดเป็นร้อยละ 10.00 ขณะที่ “อาคารเดี่ยว” มีจำนวน 6 หลัง คิดเป็นร้อยละ 5.45 และ “อาคารแถว 1 คูหา” จำนวน 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 3.64

อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียวและอาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียว 8 คูหา พบเพียง 2 หลัง (ร้อยละ 1.82) และ 1 หลัง (ร้อยละ 0.91) ตามลำดับ

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ย่านตลาดสามย่านเป็นย่านการค้าแบบดั้งเดิมที่มีอาคารแถวหลายคูหาเรียงตัวต่อเนื่องตามแนวนอนเป็นรูปแบบหลัก ซึ่งเอื้อต่อการประกอบกิจการทางการค้าและการอยู่อาศัยในอาคารเดียวกัน และยังคงรักษาโครงสร้างผังเมืองดั้งเดิมไว้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์

ประเด็นสำคัญ (Key Findings)

- อาคารแถว 2 คูหา พบมากที่สุด ร้อยละ 41.82
- อาคารแถว 2 และ 3 คูหา รวมกัน คิดเป็นร้อยละ 65.46
- อาคารแถวต่อเนื่องและราชพัสดุรวมกัน ร้อยละ 22.73
- อาคารเดี่ยวมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.45
- อาคารแถวต่อเนื่องชั้นเดียวพบในสัดส่วนที่น้อยมาก

การตีความ (Interpretation)

- ย่านสามย่านมีลักษณะเด่นของย่านการค้าเก่าที่พัฒนาตามแนวนอนและเส้นทางคมนาคม
- อาคารแถวหลายคูหาสะท้อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจและความต้องการพื้นที่ค้าขายในอดีต
- การพบอาคารเดี่ยวในสัดส่วนน้อย แสดงว่าพื้นที่มีลักษณะพาณิชย์กรรมมากกว่าพื้นที่อยู่อาศัยเดี่ยว

ข้อเสนอแนะเชิงอนุรักษ์ (Conservation Implication)

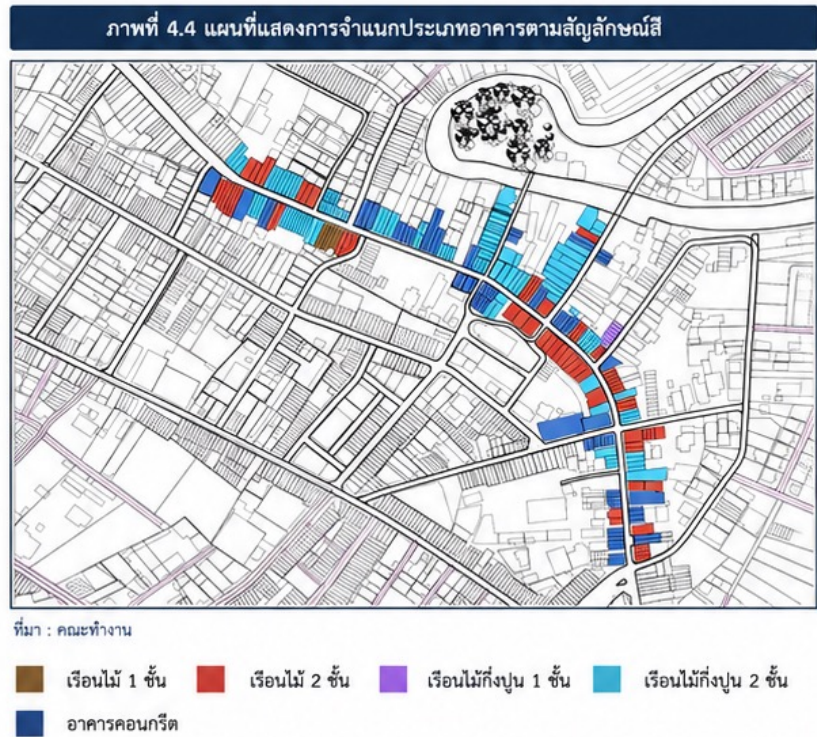
- ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์อาคารแถว 2-3 คูหา และอาคารแถวต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของย่าน
- ควบคุมการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาคารใหม่ไม่ให้กระทบต่อแนวอาคารเดิมและสัดส่วนความต่อเนื่องของอาคาร
- ส่งเสริมการบูรณะอาคารในรูปแบบเดิม เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของย่านตลาดเก่า

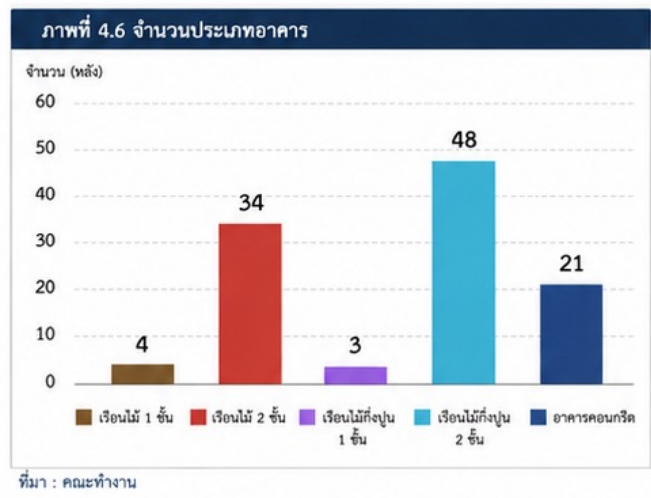
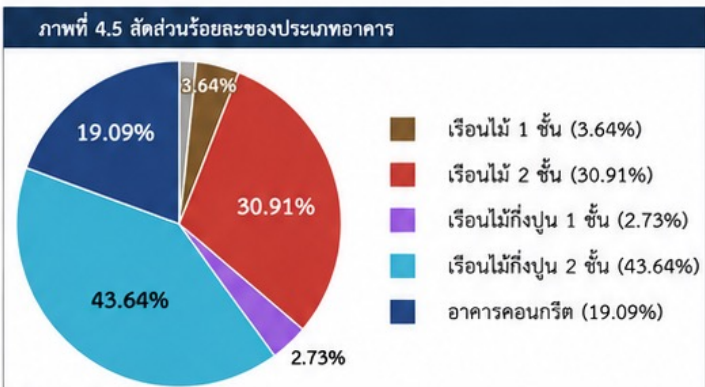
4.3 สรุปรูปแบบทางสถาปัตยกรรมอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน

จากการสำรวจอาคารในพื้นที่ตลาดสามย่าน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวนทั้งหมด 110 หลัง จำแนกประเภทอาคารตามวัสดุและจำนวนชั้น ได้ 5 ประเภท ดังนี้

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประเภทอาคาร

ประเภทอาคาร	จำนวน (หลัง)	ร้อยละ
เรือนไม้ 1 ชั้น	4	3.64
เรือนไม้ 2 ชั้น	34	30.91
เรือนไม้กึ่งปูน 1 ชั้น	3	2.73
เรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น	48	43.64
อาคารคอนกรีต	21	19.09
รวม	110	100.00

การวิเคราะห์ผล

ผลการสำรวจพบว่า ประเภทอาคารที่พบมากที่สุด คือ “เรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น” จำนวน 48 หลัง คิดเป็นร้อยละ 43.64 ของอาคารทั้งหมด รองลงมาคือ “เรือนไม้ 2 ชั้น” จำนวน 34 หลัง คิดเป็นร้อยละ 30.91 และ “อาคารคอนกรีต” จำนวน 21 หลัง คิดเป็นร้อยละ 19.09 ตามลำดับ ส่วน “เรือนไม้ 1 ชั้น” และ “เรือนไม้กึ่งปูน 1 ชั้น” พบเพียง 4 หลัง (ร้อยละ 3.64) และ 3 หลัง (ร้อยละ 2.73) ตามลำดับ

ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของอาคารในย่านตลาดสามย่าน ที่เริ่มจากเรือนไม้เดิม ต่อมาได้มีการปรับปรุงโดยก่อผนังอิฐหรือคอนกรีตในชั้นล่างและคงโครงสร้างไม้ในชั้นบน เพื่อเพิ่มความแข็งแรงและลดความเสี่ยงจากอัคคีภัย ขณะเดียวกันยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของชุมชนไว้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การพบอาคารคอนกรีตในสัดส่วนที่มากพอสมควร แสดงถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความต้องการใช้พื้นที่เพื่อการพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน

ประเด็นสำคัญ (Key Findings)

- เรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น พบมากที่สุด ร้อยละ 43.64
- เรือนไม้ 2 ชั้น รองลงมา ร้อยละ 30.91
- อาคารคอนกรีต มีสัดส่วน ร้อยละ 19.09
- เรือนไม้ 1 ชั้น และเรือนไม้กึ่งปูน 1 ชั้น พบในสัดส่วนน้อยที่สุด

การตีความ (Interpretation)

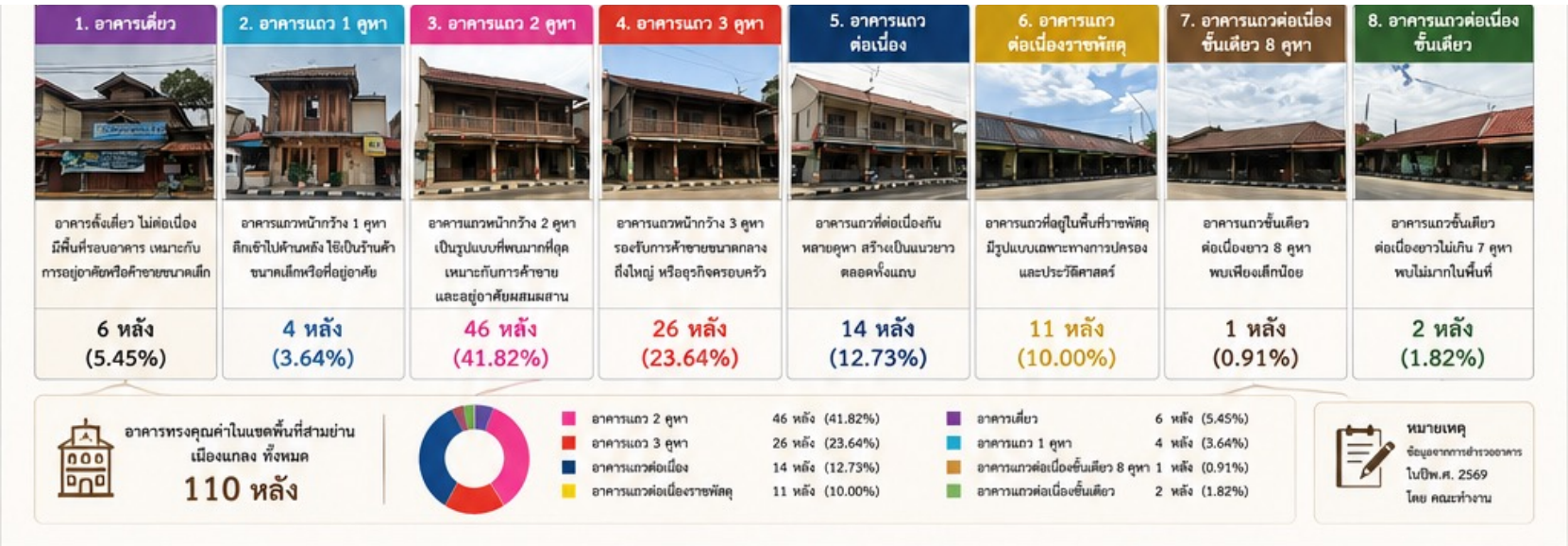
- อาคารส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ได้รับการปรับปรุงจากเรือนไม้เดิม สะท้อนการปรับตัวของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย
- การมีอาคารคอนกรีตเพิ่มขึ้น แสดงถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และรูปแบบการใช้สอยที่เปลี่ยนไป
- ประเภทอาคารที่ยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิม (เรือนไม้และกึ่งไม้) ยังมีอยู่ในสัดส่วนที่สำคัญ ควรค่าแก่การอนุรักษ์

ข้อเสนอแนะเชิงอนุรักษ์ (Conservation Implication)

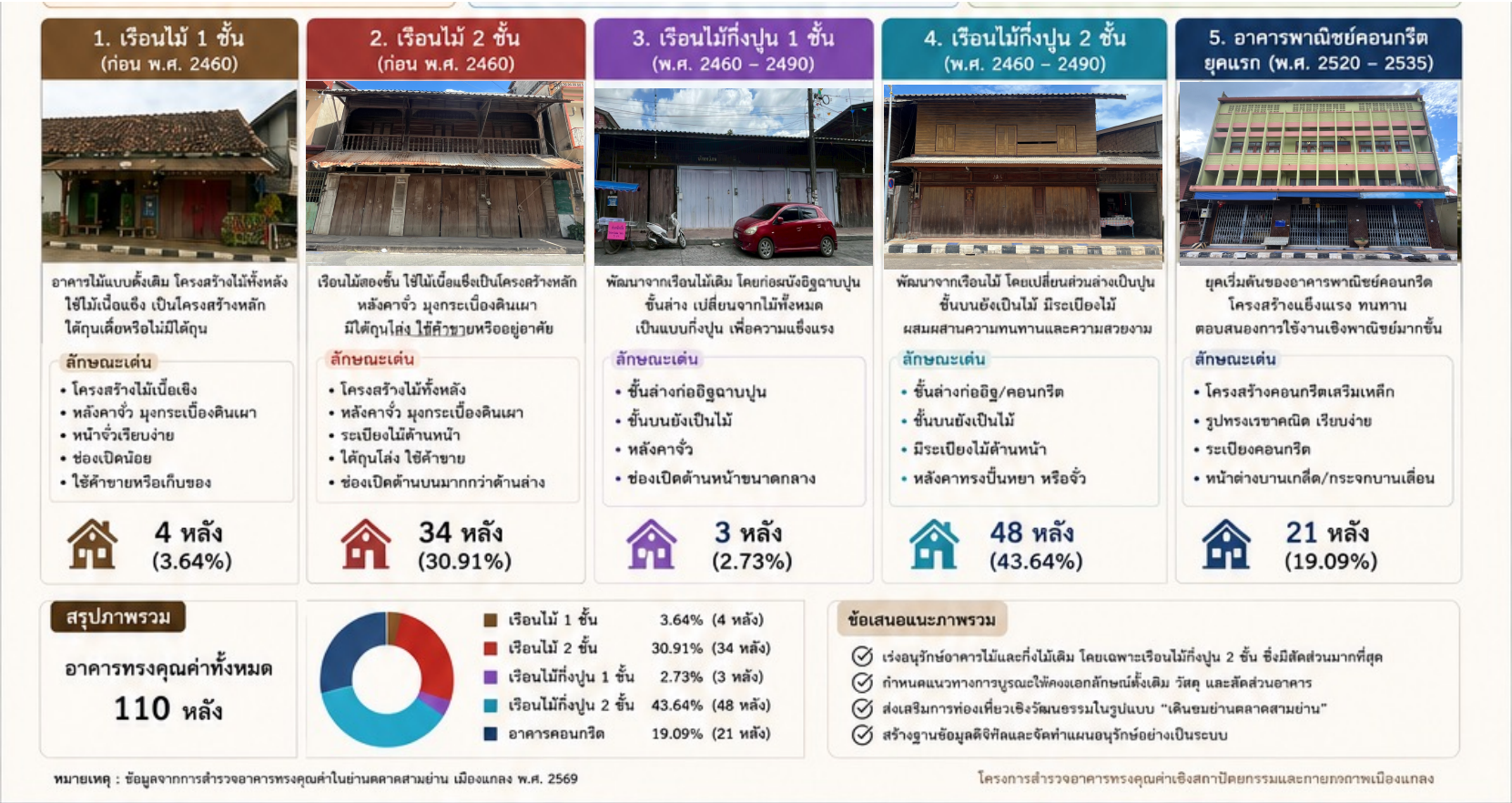
- ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ “เรือนไม้ 2 ชั้น” และ “เรือนไม้กึ่งปูน 2 ชั้น” ซึ่งเป็นรูปแบบหลักของย่าน
- ส่งเสริมการปรับปรุงอาคารเดิมโดยคงองค์ประกอบสำคัญไว้ทั้งด้านรูปแบบ วัสดุ และรายละเอียด
- ควบคุมการก่อสร้างอาคารคอนกรีตใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทและสัดส่วนของย่านตลาดเก่า

ภาพที่ 43 สรุปการสำรวจคุณค่าอาคารเชิงสถาปัตยกรรมอาคารแต่ละประเภทในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

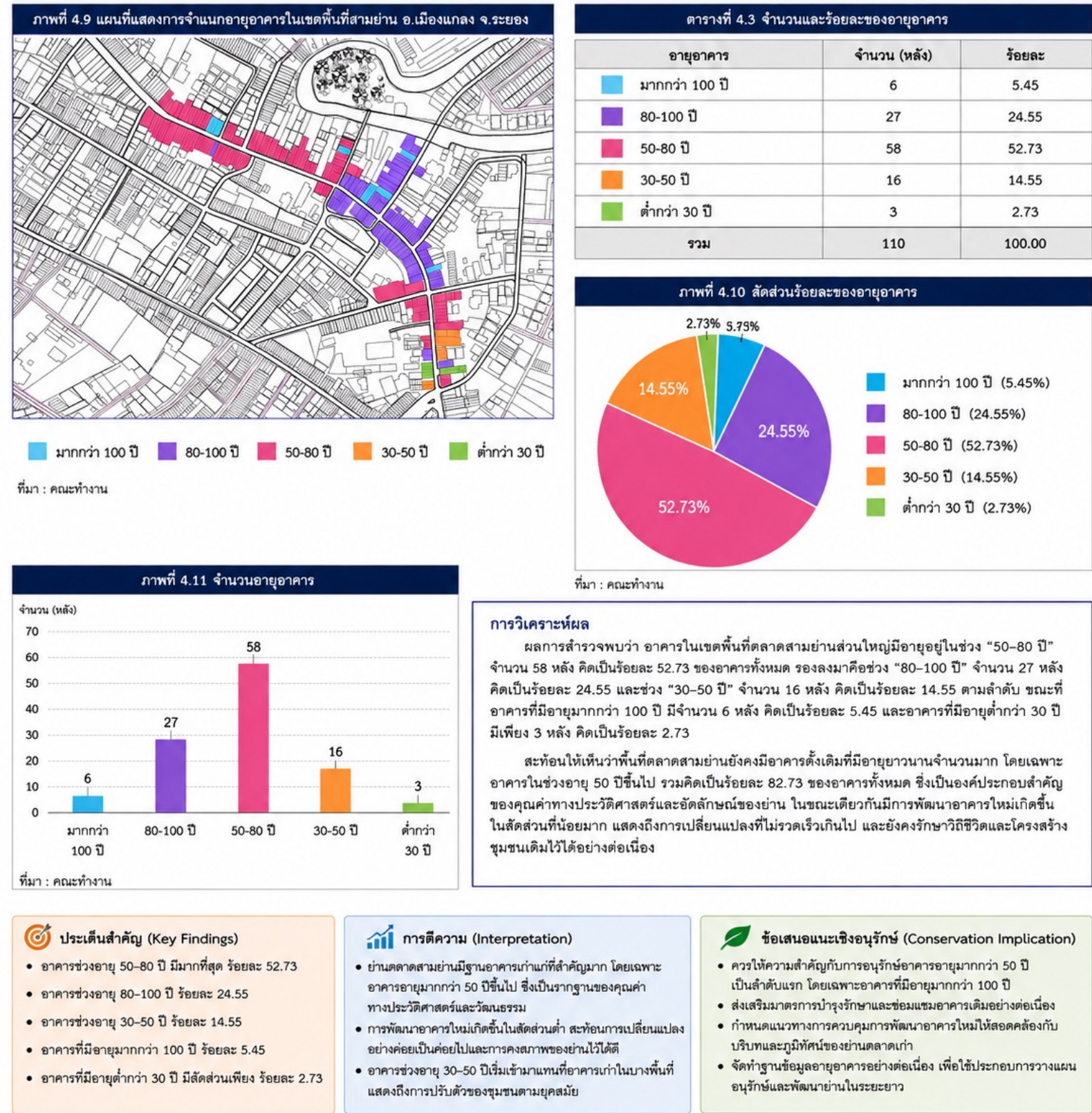

ภาพที่ 44 สรุปอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน
ที่มา คณะทำงาน

4.4 สรุปช่วงอายุสถาปัตยกรรมอาคารในเขตพื้นที่สามย่าน

จากการสำรวจอาคารในพื้นที่ตลาดสามย่าน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำแนกอายุอาคารตามช่วงอายุ จากแผนที่แสดงอายุอาคาร (ภาพที่ 2.6) ได้ 5 ช่วงอายุ ดังนี้

ช่วงอายุ	ลักษณะสถาปัตยกรรม	ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	บริบทพื้นที่
มากกว่า 100 ปี	เรือนไม้ดั้งเดิม ส่วนใหญ่เป็นเรือนไม้ชั้นเดียวหรือสองชั้นใต้ถุนมีประตูบานเพี้ยม เปิด-ปิดได้กว้าง ชั้นสองมีระเบียงยื่นออกมามีประตู/หน้าต่าง มีช่องลมไม้ฉลุลายแบบเรียบง่าย		บริเวณเส้นทางคมนาคมทางน้ำ (คลองประแสร์/คลองสามย่าน) ถนนทางเกวียน หรือถนนสุนทรโวหารในปัจจุบัน
80 -100ปี	เรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูน อาคารจะมีลักษณะเป็นเรือนแถวไม้ต่อเนื่องกัน วางตัวขนานไปกับแนวถนน และชั้นล่างจะมี "ประตูเพี้ยมไม้" เปิด-ปิดได้กว้าง เพื่อเปิดรับลูกค้าในตอนกลางวันและปิดมิดชิดในตอนกลางคืน และมีการกันพื้นที่ชั้นสองยื่นออกมาคร่อมเหนือแนวทางเดินเล็กน้อย มีช่องลมไม้ฉลุลายสวยงาม		บริเวณตลาดสามย่านและถนนสุนทรโวหารชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนที่ทำธุรกิจร้านโชห่วยและโรงสี
50-80 ปี	ตึกแถวครึ่งตึกครึ่งไม้ และตึกแถวยุคแรก อาจเป็นอาคารเรือนแถวไม้เดิมปรับโครงสร้างเป็นคอนกรีตเปลี่ยนผนังไม้เป็นก่ออิฐฉาบปูน แต่ยัง คง องค์ ประกอบ ทางสถาปัตยกรรมและสัดส่วนคล้ายกับเรือนแถวดั้งเดิม		ยุคเปลี่ยนผ่านของพัฒนาการอาคารเรือนแถวค้าขาย
30-50 ปี	อาคารพาณิชย์สมัยใหม่ อาคารโครงสร้างคอนกรีต มีช่องเสาที่กว้างมากขึ้น อาคารสูงชันมีจำนวนชั้น 2-3 ชั้น การตกแต่งแบบเรียบง่ายโดยใช้แผงกันแดดแนวตั้ง แนวนอน ด้านหน้าอาคาร		ยุคทองของการขยายตัวเมืองแกลงตามแนวทางหลวง
ต่ำกว่า 30 ปี	สถาปัตยกรรมร่วมสมัยและอาคารพาณิชย์สมัยใหม่ อาคารโครงสร้างคอนกรีต ผนังก่ออิฐฉาบปูน รูปแบบอาคารพาณิชย์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน		การเติบโตของชุมชนเมืองรอบนอก รวมถึงกระแสการอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในย่านเมืองเก่า

4.5 พัฒนาการรูปแบบสถาปัตยกรรมของตลาดสามย่าน

จากการศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมของอาคารในพื้นที่ตลาดสามย่าน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า รูปแบบอาคารมิได้เกิดขึ้นอย่างแยกขาดจากกัน หากแต่เป็นผลสะท้อนของพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีการก่อสร้าง และวิถีชีวิตของชุมชนในแต่ละช่วงเวลา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ตลาดสามย่านมีความหลากหลายของรูปแบบสถาปัตยกรรม แต่ยังคงรักษาเอกภาพของย่านการค้าเอาไว้ได้อย่างต่อเนื่อง ระยะเริ่มต้นของการพัฒนาชุมชนปรากฏผ่านกลุ่มอาคารเรือนแถวไม้และห้องแถวไม้ดั้งเดิม ซึ่งเป็นอาคารที่ใช้โครงสร้างไม้ทั้งหลัง มีประตูเพี้ยมไม้เปิดโล่งด้านหน้าเพื่อรองรับการค้าขาย และใช้พื้นที่ชั้นบนเป็นที่พักอาศัย รูปแบบดังกล่าวสะท้อนภูมิปัญญาของช่างพื้นถิ่นที่ออกแบบอาคารให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและวิถีชีวิตของชุมชนการค้า อาคารเหล่านี้ยังคงเป็นหลักฐานสำคัญของยุคเริ่มต้นในการก่อตัวของตลาดสามย่าน และเป็นองค์ประกอบที่สร้างอัตลักษณ์ให้กับย่านจนถึงปัจจุบัน

เมื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจขยายตัวและวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่เริ่มเข้ามามีบทบาท ชุมชนได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบอาคารไปสู่เรือนแถวกิ่งไม้กิ่งปูน ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมในช่วงเปลี่ยนผ่าน โดยยังคงรักษาสัดส่วนและองค์ประกอบของเรือนแถวไม้ไว้แต่เพิ่มโครงสร้างก่ออิฐหรือคอนกรีตบริเวณชั้นล่างเพื่อเสริมความแข็งแรงและลดความเสี่ยงจากอัคคีภัย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนการปรับตัวของชุมชนต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นไว้ในระดับที่ชัดเจน ในระยะต่อมา ตลาดสามย่านได้รับอิทธิพลจากการค้าระหว่างประเทศและการพัฒนาเมือง ส่งผลให้เกิดอาคารสถาปัตยกรรมโคโลเนียลผสมจีน ซึ่งผสมผสานองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมตะวันตกเข้ากับศิลปกรรมจีนและรูปแบบอาคารพาณิชย์ของไทย ลวดลายปูนปั้น ชุมโค้ง หน้าต่างบานสูง และองค์ประกอบตกแต่งต่าง ๆ แสดงถึงความรุ่งเรืองของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้น ทำให้อาคารประเภทนี้มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมและประวัติศาสตร์เป็นพิเศษ

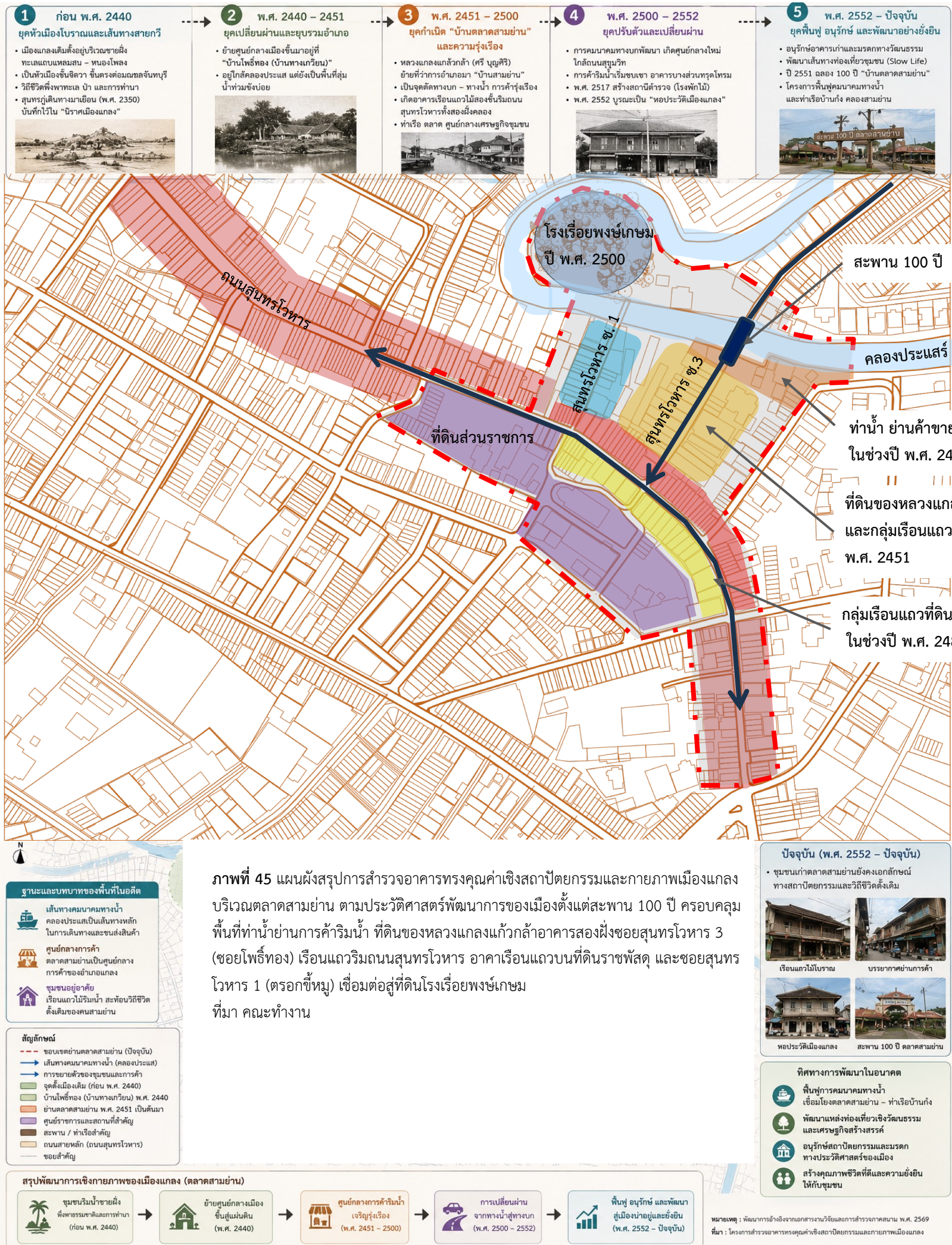
ภายหลังการใช้คอนกรีตเสริมเหล็กแพร่หลาย อาคารพาณิชย์คอนกรีตยุคแรกจึงเริ่มเข้ามาแทนที่อาคารไม้ในบางพื้นที่ รูปแบบอาคารเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีการก่อสร้างที่ทันสมัยมากขึ้น แต่ยังคงรักษาลักษณะการใช้งานแบบอาคารพาณิชย์ที่เชื่อมโยงกับแนวถนนเช่นเดิม แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจของตลาดสามย่านโดยไม่ตัดขาดจากโครงสร้างเมืองดั้งเดิมในช่วงเวลาปัจจุบัน อาคารพาณิชย์ร่วมสมัยได้เข้ามาเติมเต็มพื้นที่ว่างและรองรับการใช้ประโยชน์รูปแบบใหม่ แม้จะมีวัสดุและรูปแบบที่แตกต่างจากอาคารรุ่นก่อน แต่ยังคงตั้งอยู่บนแนวอาคารเดิมของย่านตลาด ทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันของสถาปัตยกรรมหลายยุคสมัยภายในพื้นที่เดียวกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม รูปแบบสถาปัตยกรรมของตลาดสามย่านมิได้สะท้อนเพียงวิวัฒนาการของเทคนิคการก่อสร้าง หากแต่เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของชุมชนต่อบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย อาคารแต่ละประเภทจึงทำหน้าที่เสมือน "ชั้นของเวลา" (Layers of Time) ที่บันทึกเรื่องราวการพัฒนาของชุมชนไว้บนภูมิทัศน์เมือง

ลักษณะการเรียงตัวของอาคารหลายยุคสมัยตามแนวถนนสายหลัก ก่อให้เกิดภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Historic Urban Landscape) ที่มีความต่อเนื่องทั้งในด้านรูปแบบอาคาร สัดส่วนพื้นที่ และกิจกรรมการใช้สอย แม้อาคารแต่ละหลังจะมีอายุ รูปแบบ และวัสดุก่อสร้างแตกต่างกัน แต่เมื่อประกอบรวมกันกลับสร้างอัตลักษณ์ของตลาดสามย่านในฐานะย่านการค้าเก่าที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การอนุรักษ์ตลาดสามย่านจึงไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะอาคารที่เก่าแก่ที่สุดเพียงไม่กี่หลัง แต่ควรให้ความสำคัญกับการรักษาความสัมพันธ์ของกลุ่มอาคารทั้งระบบ ทั้งในด้านแนวอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรม วิธีการใช้ประโยชน์ และบริบทของย่านเมือง เนื่องจากคุณค่าที่แท้จริงของตลาดสามย่านไม่ได้อยู่ที่อาคารหลังใดหลังหนึ่ง หากแต่อยู่ที่การดำรงอยู่ร่วมกันของอาคารหลายยุคสมัย ซึ่งร่วมกันสะท้อนพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของชุมชนได้อย่างสมบูรณ์

บรรณานุกรม

เทศบาลตำบลเมืองแกลง. (2569). *โครงการสำรวจอาคารทรงคุณค่าเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพเมืองแกลง จังหวัดระยอง*. เทศบาลตำบลเมืองแกลง.

เทศบาลตำบลเมืองแกลง. (2551). *100 ปี บ้านตลาดสามย่าน*. เทศบาลตำบลเมืองแกลง.

มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์. (ม.ป.ป.). *ฐานข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองแกลง*. มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2561). ภูมิวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เชิงพื้นที่ “เมืองแกลง”. *วารสารเมืองโบราณ*, 44(4), ตุลาคม-ธันวาคม 2561.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกลง. (ม.ป.ป.). *ข้อมูลประวัติอำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอแกลง.

ผู้จัดการออนไลน์. (ม.ป.ป.). *ประวัติบ้านตลาดสามย่านและบ้านเก่าแก่หลาย เมืองแกลง จังหวัดระยอง*. ผู้จัดการออนไลน์.

เมืองแกลงนิวส์. (2554, 17 กรกฎาคม). *ประวัติการย้ายเมืองแกลงและสะพานบ้านตลาดสามย่าน*.
http://muangklangnews.blogspot.com/2011/07/blog-post_17.html

ราชกิจจานุเบกษา. (2524). *พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลทางเกวียน จังหวัดระยอง*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 101.

สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2569). *โครงการ ASA Vernadoc Thailand : เรือนขุนเรียม พราหมทศน์*. สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์.

Vernadoc Thailand. (2569). *การบันทึกสถาปัตยกรรมเรือนขุนเรียม พราหมทศน์*. Vernadoc Thailand.

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน). (2569). *Prompt Place Pavilion : ทำเรือบ้านก้ง คลองสามย่าน*. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)

ภาคผนวก

npn

npn design and research Co.,Ltd.

ภาคผนวก ก คณะทำงานภาคสนาม

นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สาขานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1. นายกุลกิติกร กุลสุนทร
2. นายชนกชนม์ สายบุญเรือน
3. น.ส ศิริดา วิลาสุวรรณ
4. น.ส ศศิวิมล เจียมรัมย์
5. น.ส.นันทพร ผลพนม
6. ชลนิภา พึ่งเจียม
7. ณิชพร รสชุ่ม
8. ศรัณยา สะมะ
9. อีสริย์ แสนสนิท
10. สุชัญญา เทวชู
11. ศิวัช แก้วนัย
12. ณิชวุฒิ นิชาชาติ
13. นายณราวุฒิ โยธา
14. เอกรัฐ ศรีมาโนช
15. วัฒนวรรธ ทรัพย์อนันต์
16. จิณณพัต บุตรนรังษี
17. นวพร ศิริวานิชกุล
18. ศรัณญา วงศ์บุญมา
19. อันธิกานต์ พานาสันต์
20. วสุนทรา วารินทร์
21. นายสิริวิชญ์ ทองกุล
22. นายพิสิษฐ์ แดงมูล

อาจารย์ผู้รับผิดชอบการลงภาคสนาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณธทัย จันเสน

รองศาสตราจารย์ พรจิต พิระพัฒน์กุล

ภาคผนวก ข การดำเนินงานตามแผนโครงการ

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

- ทำสัญญาและลงมือปฏิบัติงาน ระยะเวลาการดำเนินการ ๓๐ วัน ประกอบด้วย
- ๕.๑ วางแผนการสำรวจข้อมูล การทำงานภาคสนาม นำเสนอโครงการต่อเทศบาลตำบลเมืองแกลง ระยะเวลาการดำเนินการ ๕ วัน
  - ๕.๒ การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดขอบเขตการทำงาน ระยะเวลาการดำเนินการ ๕ วัน
  - ๕.๓ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลอาคารทรงคุณค่า ด้วยการใช้เทคโนโลยี 3D scan อาคาร ระยะเวลาการดำเนินการ ๕ วัน
  - ๕.๔ การรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลอาคารทรงคุณค่าจากการสำรวจเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ จากซอฟต์แวร์ประมวลผล และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ระยะเวลาการดำเนินการ ๗ วัน
  - ๕.๕ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ระยะเวลาการดำเนินการ ๘ วัน

- ๕.๑ วางแผนการสำรวจข้อมูล การทำงานภาคสนาม นำเสนอโครงการต่อเทศบาลตำบลเมืองแกลง ระยะเวลาการดำเนินการ ๕ วัน

๕.๒ การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดขอบเขตการทำงาน ระยะเวลาการดำเนินการ ๕ วัน

๕.๓ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลอาคารทรงคุณค่า ด้วยการใช้เทคโนโลยี 3D scan อาคาร ระยะเวลาการดำเนินการ ๕ วัน

๕.๔ การรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลอาคารทรงคุณค่าจากการสำรวจเชิงสถาปัตยกรรมและกายภาพ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ระยะเวลาการดำเนินการ ๗ วัน

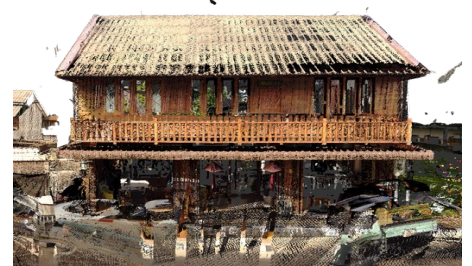
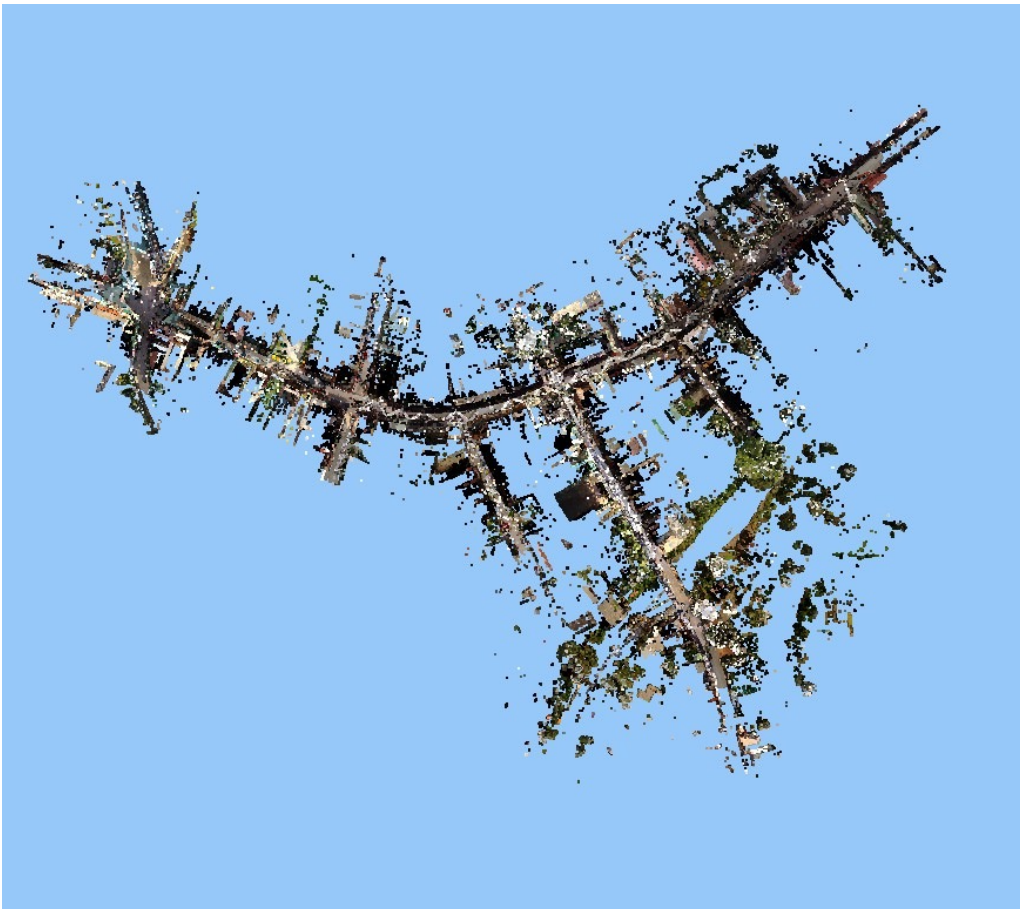
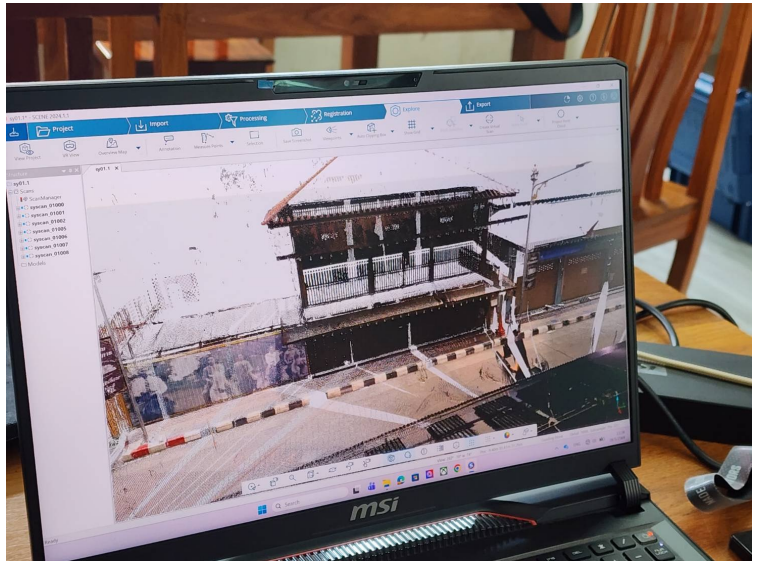
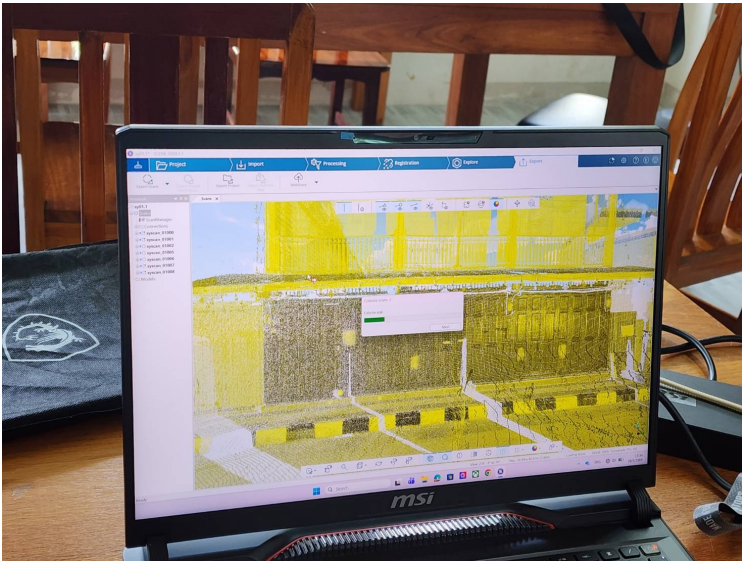
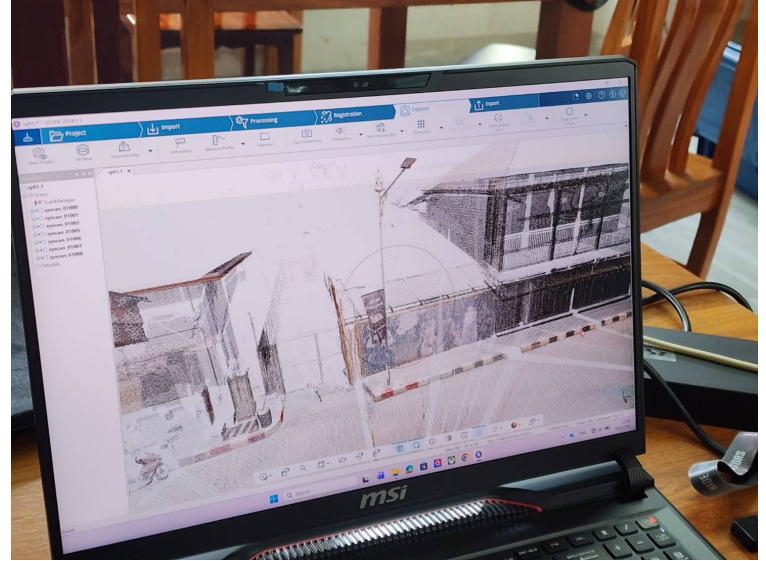
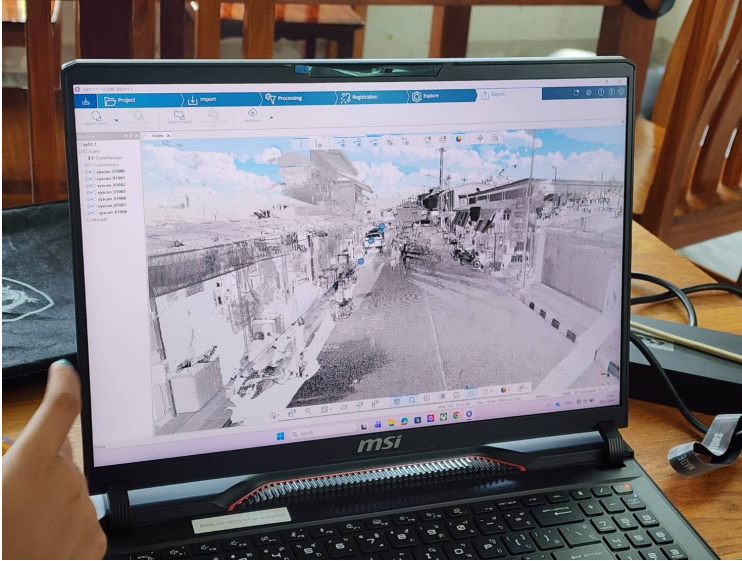

การใช้ซอฟต์แวร์การประมวลผลจากคณะทำงาน บริษัทเอ็นพีพีเอ็น จำกัด

๕.๕ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ระยะเวลาการดำเนินการ ๘ วัน

